

Kassa postai
plébánián a num.
No. 224718/529.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj, Str.
Baron L. Poj.
10. Telefon: 18-60. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, félévre 600, egész évre 1200 lej.
Külföldre: Havonta 2, negyedévre 6, félévre 12, egész évre 20 dollár.
A felírások díjazásának szerinti. Az "EKELET" a transilvaniai és a romániai események egyetlen politikai napilapja. Cikkeink utánnomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

DOMANIA
LEU-POSTA

EKELET

ZSIDÓPOLITIKAI NAPILAP

Bármentetlen
leveleket nem
fogadunk el.
— Kéziratok
megőrzését és visszakiadását nem
vállaljuk. Főszerkesztő: dr. H. H. H.
Ernő. Felelős szerkesztő: J. J. J.
Verenc. Bencze. Szerkesztés: H. H. H.
szegi Ernő, Strada Cobălcescu 88

Ara 5 lej

Szombat, 1937. augusztus 21.

5697. ÉV. XX. ÉVF.
ELUL 14. 189 SZAM.

Japán nem türi idegen hatalmak beavatkozását a kínai konfliktusba

Indiából angol csapatok indulnak Sanghaiba. Újabb sikereket értek el a kínaiak. Nagy angol vagyontól pusztultak el Sanghaiban

Tókió, augusztus 20. Az angol követ biztosítékot nyújtott a japán kormányhoz, hogy amennyiben a kínai és japán csapatok kiűrik Sanghait, úgy Anglia és a többi hatalmak magukra vállalják a városban lakó japán alattvalók védelmét. Japán viszont azon a véleményen van, hogy érdekeit Kína annyira veszélyezteti, hogy azt egy harmadik hatalom nem tudja megvédelmezni. A hatalmak azonban igyekeznek rábírnival Kínát az 1932-es fegyverszüneti szerződésben kijelölt semleges zónából való kivonulásra és akkor a konfliktust békés módon el lehet rendezni. Beavatott körökből származó hírek szerint az angol hatóságok azt tervezik, hogy

a népszövetségi paktum tizenhetedik szakasza alapján. Kína azért nem vette igénybe eddig ezt az utat, mert attól félt, hogy nem fogja megkapni a nyugati hatalmak támogatását.

Nem vonják el hajóikat a sanghai kikötőből az amerikaiak és angolok

A kínai külügyminisztérium megbízottja kijelentette, hogy kínai repülők nagy kockázatot vállalnak magukra, midőn igyekeznek megőrizni az idegen hadihajókat, amelyek a japán hajók közelében vannak. Kína azon óhajának adott kifejezést, hogy a nagyhatalmak vonják vissza hajóikat a veszélyes zónából.

Yarnell, az Egyesült Államok és Little, Anglia admirálisai Kínának arra a kérdésére, hogy hajóikat öt mérföldnyi távolságra hógonyozzák le a kikötőtől, közölték, hogy míg az angol és amerikai állampolgárok biztonságát nem garantálják, a hajókat a kikötőhöz közel fogják tartani. A japánok Hong-Kauba kihirdették a hadiállapotot. Sanghaiból eddig tizenötezer japánt lakoltattak ki és még tízezer maradt ott. A városban a helyzet rendkívül súlyos.

Az élelemhiány miatt forradalmi agitáció indult meg,

amely az egész város békéjét veszélyezteti.

azon. Dél előtt tizenöt repülőgép bombázta a Hong-Keu-i japán főhadiszállást. Bár a kínai repülők nagy magasságból dobták le bombáikat, a japán léghajók valószínűleg gránátosokat zúdítottak rájuk.

A japán légügyi minisztérium jelenti, hogy a japán repülők tegnap este nyolc órákor bombázással árasztották el a kínai főhadiszállást és a nankingi katonai akadémiát épületét. Miután mintegy husz bombát ledobtak, a japán repülők sértetlenül tértek vissza állomáshelyeikre.

A japán repülők ma bombázást alá fogták a déli pályaudvart, az arzenált és a sanghai kínai hadikikötőt.

Nankingi jelentés szerint a kínai központi kormány törvényt hozott a légvédelemre vonatkozólag. A törvény hatálya a külföldiekre is érvényes.

-Washington, aug. 20. Huszonnégy képviselő javaslatot nyújtott be, hogy a kongresszus ne zárja le ülésszakát, hogy így megtudja akadályozni az Egyesült Államoknak a távolkeleti konfliktusban való beavatkozását. A csoport a semlegesítés kimondatait kéri Kína és Japánnal szemben.

Japán-orosz konfliktus Mandzsuriában

Moszkvából jelentik: a pograncsinajai és sakaliang-i konzulátusokat az orosz kormány rendelkezésre bezárták, mert a japán-mandzsuri hatóságok lehetetlenné tették a mandzsuri orosz konzulátusok működését. A szovjetek ilyenértelmű tiltakozását juttatták el a mandzsuri kormányhoz.

Hamburg, aug. 20. A nagy hajózási vállalatok Londonnal való tanácskozásai alapján úgy döntöttek, hogy Sanghaival minden utas- és áruforgalmat megszüntetnek.

Csang-Si-Sien marsall közeli és végleges kínai győzelmet jósol

Sanghai, augusztus 20. A Broadway Mansions angol igazgatója cáfolja azt a hírt, hogy a japán csapatok elfoglalták volna az épületet és ott japán menekülteket helyezték el.

Csang-Si-Sien marsall kijelentette, hogy a sanghai összeütközések rövidesen véget érnek és kétségen kívül a kínaiak győzelmével.

Nankingi távirat közli, hogy a japán repülők erőteljes repülőgépműveletet hajtottak végre Nanking felett. Az áldozatok számát nem tudják.

Konoye japán miniszterelnök kijelentette, hogy a japán kormány igyekszik a nankingi kormányt japánellenes politikájának helytelenségéről meggyőzni. A Kína és Japán közötti ügyeket a két országnak közvetlenül kell egymásközött elintézni. A kínai-japán együttműködés a nankingi kormány közreműködésével, Csang-Kai-Sek marsall vezetésével nem lehetetlen elvben, de a jelenlegi körülmények között ennek a lehetősége még távolinak látszik.

Sanghai, aug. 20. Két japán bombavető repülőgép összeütközött és lezuhant, egy harmadik repülőgépet lelőttek a kínai front mögött.

Az Augusztus amerikai hajóra ágyúvédék esett, amelyet léghajók ágyúkból lőttek ki. Egy tengerész meghalt, tizennyolc megsérült. Nem lehet tudni, hogy a lövedék kínai vagy japán ágyúból származik.

Autonóm kormány alakul Észak-Kínában?

Tien-Csin, aug. 20. Újabb lépés történt arra nézve, hogy Észak-Kínában autonóm kormányt létesítsenek. A pekingi kínai hatóságok határidő nélkül felfüggesztették Csahar és Hoppe tartományok politikai tanácsainak működését.

(Folytatása a nyolcadik oldalon)

sürgősen csapatokat küldenek Indiából Sanghaiba.

A Daily Herald hatalmas cím alatt azt írja, hogy

a japánok Sanghaiban a nemzetközi koncesszió megsemmisítésére törekzenek,

A japánok terve az, hogy lehetetlenné tegyék az európai kereskedelmet és olyan helyzetet teremtsenek, hogy az európaiak kénytelenek legyenek egyszersmindenkorra, elhagyni Sanghait.

Londoni kínai körökben valószínűnek tartják, hogy

Kína a Népszövetséghez fordul a japán konfliktus ügyében

A kínai csapatok sikerei

A tegnapi hadműveletekről egyébként a következő jelentést közlik kínai részről:

Egy kínai repülőgép tegnap reggel bombákat dobott le a wusungi japán vonalakra és a Hongkeu-Broadway negyedekre, ahol több helyen tüz ütött ki. Tíz órákor 18 japán repülő bombázta a középfekvésű városnegyedeket és Nanziangot.

Egy bomba eltalált egy mentőkocsit és egy orvost, valamint két katonát megölt.

11.30 órákor a japánok Csapej negyedét bombázták. 16.30 órákor 12 japán repülő dobott bombákat Putungra. 23.30 órákor az egész fronton csend uralkodott, kivéve Csapejt, ahol ágyúvédek hallottak. A kínai csapatok folytatva előnyomulásukat, dél felé a Whadff-szorozshoz jutottak, ahol három óras harcot vívtak a japánokkal és Hongkeu és Jangcsepu között elválták a japán vonalakat. Ez a kínai siker nagy fontossággal bír a harcok további kimenetelére. Újabb nagyméretű hadműveletek várhatók Sanghai körül.

A Reuter jelenti sanghai tudósítójától, hogy egyelőre lehetetlen megerősítést kapni azon hírekre, amelyek szerint a kínai csapatoknak sikerült elválniuk két japán vonalat. A legutóbbi események arra készítettek a német konzuli hatóságokat, hogy sietessék alattvalóik távozását, akik már megkapták az erre vonatkozó utasításokat.

Ugyancsak a Reuter jelenti, hogy a japán erősítések tegnap este két hadihajóval megérkeztek és az éjszaka folyamán a japán konzulátus épülete közelében partraszálltak.

Angol vagyontól pusztulás

Japán hadihajók megkezdték a Sanghai város környékén, különösen pedig a nyugaton fekvő hadállások bombázását. A kínai tüzezés azonban válaszolt, új tüzeket idézve elő a Yang-Cse-Pooi kerületben. A japánok az angol alattvalók tulajdonát képező Broadway manssion nevi felhőkarcolt menekült állomásként alakították át. A Reuter-ügynökség

megállapítása szerint a százmillió angol fontot képviselő Sanghaiba befektetett angol tőke hetven százaléka a keleti ipari városrészben van, amelyet a tüzek fokozatosan romhalmazzá pusztítanak.

Japán hatóságok jelentése szerint három kínai hadosztály a Peking-Hangkeu-i vasútvonal mentén fekvő japán hadállások felé nyomulnak előre. Valószínűnek tartják, hogy a két hadsereg között közelebből nagyarányú összeütközésre kerül sor. Két kínai hadosztály elérte Machungot Tien-Csintől harminc mérföldnyire. A japánok Chuung helység közelében állomásoznak három mérföldnyire a Nankovi vonaltól, amelyet három kínai hadosztály véd.

Japán nem türi idegen hatalmak beavatkozását

Tókióban ma a japán kormány minisztertanácsot tartott, amelyen folytatták a vitát azon terv felett, hogy az egész japán mezőgazdaságot hadigazdasággá alakítsák át. Konoye herceg miniszterelnök a minisztertanács után kijelentette a sajtó munkatársai előtt, hogy Japán végéjéig változatlanul a japán-kínai együttműködés marad.

Japán nem engedi meg továbbra sem harmadik hatalomnak, hogy a jelenlegi konfliktusba beavatkozzon.

Véres harcok a keleti városrészekben

Ma egyébként a nemzetközi koncesszióktól keletre fekvő városrészekben hihetetlenül éles harcok folytak. A kínaiak eszevesztett lendülettel támadtak és megkísérelték kettészakítani a japán hadsereget. A japán nagyvezérkar jelentése szerint a kínaiaknak sikerült előnyomulniuk, de cáfolják, hogy az át-törés sikerült volna. Megállapítják, hogy bár a kínai nyomás igen erőteljes, a japánok továbbra is uralják a Broadwayt.

A kínai főhadiszállás jelentése szerint kínai repülők ma dél előtt egy japán repülőgépet anyahajót bombáztak, nagy károkat okozva

VILAG TUKRE

A kis Andorra szerencsétlensége

Andorra lakói békében éltek Spanyolországgal. Törvényes, vagy meg nem engedett módon odahordták marháikat, dohányukat, fájukat és cserébe élelmiszert, szövetet hoztak haza. A „vám” fogalma iránt kevés tisztelettel voltak az andorraiak. Hegyeik ugyanazok maradtak, amik voltak Nagy Károly idejében. Ezekhez ragaszkodtak évszázadok óta. Völgyeik és sziklái megmerevedtek az idők végtelenségében. De a környező országok „fejlődtek”. Határokat vontak, vámsorompókat emeltek és fegyveres őröket állítottak, akiknek arra kellett ügyelniük, hogy a vámokat be is fizessék.

Andorra népe nem tudott ehhez hozzászokni. Ugy élt ezután is, mintha az életet szűkítő, kényelmetlen új intézmények nem is lennének és továbbra is Spanyolországba hordta a fölőslégét és annak ellenére onnan hozott érte a neki szükséges dolgokat. Az andorraiak ismerték a hegyek titkait, rejtett ösvényeit, amelyeken akadálytalanul juthattak Spanyolországba és így váltak Európa leghiresebb csempészeivé. Az andorrai barna arcából kivillanó fehér fogsorával nagyot kacag, amikor a „contrabandista” szót hallja, amelyet nem ért meg és amellyel nem törődik.

Apáik és nagyapáik elbeszéléseiből tudták róla, hogy valamikor kétszáz esztendővel ezelőtt Franciaország és Spanyolország tiltakozott az andorrai államtanácsnál a korlátlan csempészés miatt, amellyel a völgylakók foglalkoztak. Mindamellett Andorra „köztársaság” békében élt tovább spanyol féltésével. Amíg 1936 júliusában Francoék polgárháborúba nem zúdították Spanyolországot.

Az urgeli püspök, Andorra „társfejedelme” elhagyta spanyolországi székhelyét és a hegyek közt fekvő országában keresett menedéket, ahonnan később Rómába utazott. De nemcsak a püspök menekült. Eleinte tucatszám, később pedig százszámra vettek bucsut hazájuktól és vándoroltak Andorrába azok a katalánok, akiknek a lelkiismerete nem volt egészen tiszta. Ezek csakhamar szervezkedtek a Valira völgyében kémközpontot alakítottak, kurrizsgálatot léptettek életbe Barcelona és Salamanca között.

A spanyol kormány tehetetlen volt mind ezekkel szemben, mivel Andorra semleges terület és még diplomáciai közbelépésre sem nyílt alkalm. De hire járt annak mult év szeptemberében, hogy anarchisták betörést terveznek Andorrába, mindennek előtt Escaldesbe, a kémek fészkebe, ahol a katalán menekültek a „Burgos”-kávéházban jöttek össze. Az anarchisták itt akartak rövid uton leszámolni az összeesküvőkkel.

A francia kelet Pireneus megye prefektusa gyors cselekvésre szánta magát. Lebrun elnök, Andorra másik „társfejedelme” nevében 200 csendőrből álló különítményt küldött Andorrába. A megszállás még ma is tart. A hat plébániát, amelyre az országot ösödök óta osztották, francia csendőrség alá rendelték, mozgógárda őrszolgálat pedig a határokat ellenőrzi, hogy a Valira völgy nyugalmát fenyegető gyanús elemeket eltávolítsák.

A spanyol kormány ellen irányuló összeesküvés egyre veszedelmesebb alapot öltött. Még mindig napról-napra tucat-számra léptek át katalánok a határon. Egyesek megvesztegették a vámhivatalnokokat, de a legtöbbjük fáradtságos, sok

Ideges gyomorban,

gyomorgörcsök, görcsös állapot, hányinger s emésztésből eredő: ideges fejfájás és almatanság eseteiben a világhírű amerikai „GASTRO D.”-vel úgy a belföldi, mint a bécsi, berlini, stb. klinikákon hosszabb kísérletek után a legszebb eredményeket érték el. Gastro D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárban, Bucuresti, Calea Victoiei 124.

szor napokig tartó bujkálás után jutott át a hegyeken. Fasiszták, de gyakran egyszerű munkásifjak is, akik nem akartak fegyvert fogni és semleges területen kerestek menedéket. Ez utóbbiak között olyanok is akadnak, akik már Huescánál, vagy Terreunél a lövészárkokban is voltak. Ezeket különös figyelemmel és pénzügyi támogatással fogadták a „Burgos”-kávészó forrsvendégei.

Nemrég egy egyszerű parasztfiu jött át, hat napig tartó bujkálás után a határon, amely a háború és a békét egymástól elválasztja. Nyomban segítő spanyol kezek nyultak felé, felöltöztették és már aznap este a „Burgos”-kávészóban mesélte élményeit. A huacani fronton töltött időket, menekülését, rettegését a soha véget nem érő hegycsoportok között. Készségesen felelt „barátai” kérdéseire, hol fekszenek a kormány csapatai, ki a csapat marancsnoka. Hány ember van az ezredben, jól fel vannak-e fegyverezve és újabb támadásra készülődnek-e?

Igy működik Andorrában a kémkedés, ahol a spanyol menekültek vendégszerető területen folytatják áruló üzemüket. A terpigmani prefektus ezért elhatározta, hogy a polgárháború óta odamenekült katalánokat Franciaországba szállíttatja, az újonnan érkezettek pedig kétszer huszon négy órány belül az andorrai-francia határon teszi át.

A határok szigorú ellenőrzése megakasztotta Spanyolország és Andorra kapcsolatát és csaknem teljesen lezárta a két terület határait. Ez Andorrára nézve igen súlyos veszteséget jelent. A kis ország gazdaságilag elsősorban déli szomszédjára volt mindig utalva, amelyhez származása, nyelve és földrajzi fekvése szerint is legközelebb állt, de életszínvonalában és pénz egységében is a spanyol szomszédhoz alkalmazkodott. A munkabér alacsony volt, de a megélhetés olcsó, akár Spanyolországban, amikor a határokat hírtelen lezárták. Andorra nem kapott több élelmiszert és árut spanyol feltésvételről, hanem átmenet nélkül Franciaország és a francia élet-nívó felé sodródott.

Igy aztán az a munkás, aki azelőtt 10 pezeta napszámot kapott, most 5, legfeljebb 8 frankot keres, amiből a drága francia megélhetés költségeit nem bírja fedezni. Ez a nyers átmenet a gazdasági nyomorba, lázadást keltett ezeknek a világtól elzárt, egyszerű hegyiakoknak a szívében akik eddig csak hegyeket és völgyeket békéjét ismerték és most azt látják, hogy a spanyol polgárháború veszedelme fogja körül őket. Annnyira távol élnek a világtól, hogy a valóság mérgezett falánál meg sem értik, hogyan zuhantak ennyire hírtelen a nyomorba.

Pedig a drágaság még nem is a legrosszabb. Mult télen Spanyolország még eleget élelmiszert szállított. De most maga is nélkülöz. A téli télen saját népe számára kell tartogatnia az élelmiszereket. A téli hónapok alatt a Franciaországba vezető út járhatatlan. Miből táplálkozik Andorra? A nyomorúság a kapuk előtt áll. Ma már is érezni lehet a szűkösszerű következményeket.

Az andorraiak száza, akik a Valira völgy csendjében, a hegyi erdők fájának ótokzatos susogása közben nőttek föl, összesomajogják szegényes holmijaikat és apáik hagyatékára, az évszázados völgyre vetett utolsó melankólikus tekintettel, mint emigránsok költöznek el hazájukból.

— Berlin hétszáz éves. Berlinből jelentik: Dr Lippert berlini polgármester tegnap este fényes recepciót rendezett Berlin megalapításának 700-ik évfordulója alkalmából.

Ünnepélyes keretek között nyílt meg az Agudasz Jiszroel marienbadi világkongresszusa

Jakob Rosenheim megnyitó beszéde. A rabbinátus nem tud egységes álláspontra jutni Palesztina felosztása kérdésében

Az Aguda és a revizionisták felvételüket kéri a Jewish Agencybe?

Marienbad, aug. 20. Kedd este nyílt meg ünnepélyes keretek között a marienbadi Kurssaalban, hatszáz delegátus, 150 delegátusnő s több, mint kétezer vendég jelenlétében az Agudasz Jiszroel világkonferenciája, a Knesszszio Gedaulo.

Már jóval a megnyitó ülés megkezdése előtt százával özönlöttek el az emberek a Kurssaalhoz vezető utvonalakot. Valahányszor egy-egy gaon jelent meg kíséretével, kordont vonta az emberek a kongresszusi épület bejárata előtt. Különösen lelkes óvációban részesítették az alexandrovi rebbet, aki még nemrég ellenfele volt az Agudának és csak röviddel ezelőtt állott a mozgalom szolgálatába. Sokan kinretektek a teremből, amely csak 1200 ember befogadására volt képes és hangszórok közvetítették a kinmaradottaknak a beszédeket.

A fényesen kivilágított ternet a Csehszlovák nemzeti színek és az Aguda jelvényei díszítették. Az emelvényen az Aguda executívje foglalt helyet Jakob Rosenheimmal az élén. A diszpályolyban a legnevesebb rabbinagságok foglaltak helyet, a geri, a csortkovi, az osztrovi, az alexandrovi, a pozsonyi rabbi, továbbá Silver amerikai, Rottenberg antwerpeni, Duschinski jeruzsálemi főrabbi.

A diplomáciai páholyban a csehszlovák kormány, az angol és lengyel követés, valamint Marienbad városának képviselői foglaltak helyet.

Feszült figyelem közepete nyitotta meg Rosenheim elnök a kongresszust. Levin főrabbi, lengyelországi sejm-képviselő, a belföldi és külföldi hatóságok képviselőit, valamint a kongresszus delegátusait és vendégeit üdvözölte. Ama reményének adott kifejezést, hogy a kongresszus tanácskozásai a zsidó vallás és az egész zsidó nép javára fognak szolgálni.

Az üdvözlő-ek

További üdvözlő beszédeket tartottak a geri, a csortkovi, a szadegorei, a sochazowi, az alexandrovi rabbi, valamint Silver cincinnatii, Schreiber pozsonyi és Duschinski jeruzsálemi főrabbi. A revizionisták nevében B. Akzin és dr. Rabinovitz köszöntötték a konferenciát, majd felolvasták az angol külügyminisztérium és a gyarmattügyi hivatal, a londoni csehszlovák követ, a csehszlovák belügyminisztérium, Neill Malcolm népszövetségi menekültügyi főbiztos, az osztrák zsidók szövetsége, az angol Board of Deputies és a németországi zsidók birodalmi képviselőletének üdvözlő leveleit.

A megnyitó ünnepség előtt istentisztelet volt a kongresszus termében. Mincha ima után Tehillmet mondtak, majd Zirselohu kilenevi főrabbi és rabbi Elchonon Wassermann tartottak prédikációkat.

Jakob Rosenheim megnyitó beszéde

Ezután tartotta meg Jakob Rosenheim nagyhatású megnyitó beszédét. Üdvözlő-szavai ban méltatta Benes elnök és Massaryk érdekeit a humanizmus szolgálatában, majd a delegátusokhoz fordulva többek között a következőket mondotta:

— Számos rendkívül komoly politikai, kulturális, vallási, gazdasági és szervezeti probléma áll előttünk, amelyeknek megoldása az egész kongresszus erőinek teljes összefogását követeli. A világ nagy válságának oka abban rejlik, hogy a kulturális és etnikai és technikai vonatkozásban túlerrettnek látszik arra, hogy egyetlen organizmusává váljon egymás mellett s egymásért élő népeknek, mi alatt teljesen elhanyagolta azokat a vallási, etikai öröket, amelyek ezen nagy Brith-Am (Népszövetség), tényleges felépítéséhez elengedhetetlenül szükségesek. A Népszövetségnek össze kellett omlani, mert hiányzott a felsőbbrendű elv, a törvény, amely a szuveren nemzetek természeti egőizmusát, a nemzetfölköti erkölcsi világrrend rendelkezéseinek veti alá. Ezen etikai, politikai és gazdasági válsággal az európai, amerikai kulturáliának, a zsidó nép is olyan történelmi válságba sodródott bele, amelyre évszázadok óta nem volt példa. Ahhoz, hogy a zsidó nép megelégedhesen metafizikai, szellemi feladatának teljesítésével, hogy erjesztője legyen a népek közössége egységes felépítésének, elsősorban önmagának kell újjászületett, az isteni parancstól áthatott és éltetett organizmussá válnia.

A két nagy probléma

— Két látszólag ellentétes, de mindenesetre egymással erős feszültségben álló nemzeti feladat áll ma előttünk: Erec Jiszráél politikai,

gazdasági és vallási jövője és a hatalmas vándorlási áradat, amely a zsidó kelet tömegeit a világ minden részébe sodorja. Halandó szem nem hatolhat át a fátylon, amely a nyomor országaiban élő, elszegényedett és a pusztaság létért küzdő zsidó néptömegek jövőjét és az erecsiszraeli zsidó otthon fejlődését borítja. De annál nagyobb bizonyossággal tudjuk, hogy csak egyetlen, csálhatatlanul ható és ezerszer kipróbált eszköz van arra, hogy biztosítsuk népünk nemzeti létét a történelem minden hullámváza ellenére, akár a Goluszban, akár Erec Jiszráélben: tauroszenú haldauso! (A mi szent tanunk.) Ezért fiaink és lányaink nevelési kérdéseinek szenteljük tanácskozásainknak első napját.

A háromszoros sófár

— Az Agudasz Jiszrael nem statikus, hanem dinamikus tényező, liktető mozgalom. A Knesszszio Gedaulo háromszoros sófár-riadója az újjáéledő zsidó nemzetnek. Ez a riadó a nemzetek egyetemének szól. Felszólítja őket, ismerjék fel minden elkendőzésen és meghamisításon, minden félreismerésen és félreértésen túl, a történelmi zsidó népet, a maga valóságos alakjában, mindennapi motívumában és sajátos életének vallási lendületében; felszólítja őket, tegyék lehetővé a Tóra-nép számára bárhol a földön, de elsősorban és minden körülmények között ősi hazájának földjén világtörténelmi vallási küldetésnek teljesítését, ahogy azt a próféták meghirdették. Igazságunk mélyeséges tudatában fennen hirdetjük: marxizmus és kommunizmus, kapitalizmus és sovinizmus, racionalizmus és intellektualizmus, mindez nem zsidóság, nem a történelmi zsidó nép szellemisége. Zsidónak csak az egyetlen Isten királyi uralma mondható az emberi-kulturális értékek teljessége fölött, a mi örök tanainknak a szellemében, amiért annyi áldozatot hozott a történelmi zsidó nép.

— A Knesszszio Gedaulo harmadik sófár-riadója zsidó testvéreink széles köréhez szól, az asimiláció örvényéből kiszorított zsidó ifjúsághoz, amely sokszorosan felismerte elhullott apáinknak tévedését, de nem találta még meg a tiszta igazság útját. Az elmök ezután Nathan Birnbaumról emlékezett meg, kegyeletes szavakkal, majd héber imával fejezte be megnyitó beszédét.

Az elnökség

Ezután dr Isak Breuer tartotta meg nagy-szabású referátumát „az agudizmus eszméje és ébresztő szözeata a jelen korban” címmel, amelyben a vallásos zsidóság eminens problémáival foglalkozott különös tekintettel a palesztinai zsidó nevelésre.

Még hétfőn délelőtt megválasztották a kongresszus 25 tagu elnökségét, amelynek élén Zifelson, chisináui főrabbi áll, tagjai pedig többek között: Jakob Rosenheim, Schreiber pozsonyi, Silver cincinnatii, Lewin oszeszovi főrabbi, Trockenheim (varsó), Dubin sejm-képviselő (Riga), Münzberg sejm képviselő (Lodz), Duschinski és Horovitz Jeruzsálemi és Wesel Albert tordai főrabbi, Goodmann (London) stb

Héves vita Palesztina felosztásáról a rabbitanácsban

Marienbad, aug. 20. Hétfőn egész nap Palesztina felosztásának kérdésével foglalkozott a legfelsőbb rabbitanács, anélkül, hogy meg-egyezésre jutottak volna. Míg a lengyel és németországi delegátusok a felosztási terv elfogadása mellett foglalnak állást, a csehszlovákiai, magyarországi és amerikai delegátusok élesen ellenzik a felosztást, mert egy Jeruzsálem nélküli zsidó államban újabb galutót látnak. A rabbitanács egyes tagjai azon véleményen vannak, hogy az Aguda kongresszusa egyáltalán ne foglaljon állást a felosztás kérdésében, hanem teljes erejével követelje kerekasztal konferencia összehívását a Cionista Szervezet, a revizionista ujoncista szervezet és az Aguda részvételével és ez az értekezlet, mint az egész zsidóság képviselője közzé álláspontját a Népszövetséggel.

Az Aguda és a Revizionisták

A kerekasztal konferencia előkészítése céljából az Aguda meghívta kongresszusára Jabotinsky megbízottját, Benjamin Akzin professzort, aki referátumot fog tartani a Knesszszio Gedaulo politikai bizottságában. Hír szerint Jabotinsky a kongresszusi munkát szívesen látja az Agudával való együttes fellépés alapjául:

1. A Jewish Agency kibővítése az Agudasz Jiszrael és az ujoncista szervezet felvételével.

2. Kerekasztal konferencia összehívása a Jewish Agency, az Agudasz Jiszrael és az ujoncista szervezet képviselőiből semleges személyiség elnöklétével, aki esetleg Neville Laski, az Anglo-Jewish Board of Deputies elnöke volna

A rabbitanács foglalkozott a német rabbi-knak azzal a javaslatával is, hogy a zsidó törvény keretében új vágatási módszert vezessenek be, ami lehetővé teszi a kóser hus rogyasztását a német zsidók számára is, akik a sechita-tilalom folytán el vannak zárva attól. A rabbi többsége ellenzi ezt a javaslatot.

N temet

Szines kép a dol

Párizs, augusztus nai megzavart han a japán fajtestvére talános mozgósítás, kormány elrendelt, zelőerőnkét. Tudju ül az általános mo rek világában. De tudunk alkotni ma óriási méreteket öl a mennyei birodalo zióval egy hadsereg lást tanusítani, am de amelyben a harc limitálva. Mi a titl Honnan ez a várat egy nemzetnél am ahhoz, hogy ismerj szembeszáljon és kezék?

Marc Chadourne, sebb fiatal francia járta egész Kinát, amely „nem élettele városokig: Wankin írta a kínai hadser a „kormánypartit” forró nacionalizmus nai diákokat, akik európai kultúra írma nas alacsonyabbret lett négy évezredes keségét is viselik n

A leírás tegéred rése kétségelnlül francia író 1931-be kép azonban, amely ma is frissen hat é ra különös aktuálit dön fekvő Cosmopd körül folyik most a legelőkelőbb fejezet A város környéke pán ágyuk egyenes cseszjó területére k és nem viz. — mo dourne. A Yang-Cse ki vizét. Midőn a réz- és aranycsillo magukkal egészen a az áradások idején folyamnak meghatá terület elképzelhete zódik be. Félőrai ut bontakozni Shangha

A régi kínai int eltűnnek. Csak nye amelyekre ugyanazo hódítása. A kínai Shanghairól: „A m És ez a Babilon egy évvel ezelőtt, még a lessen. Most Shangh zonytalan és mégis tesz, egy város, ame A felhőkarcolók né nőttek ki, iszapos p mető között. Mert ra és temetőkre épü lárok városa, amel keverődik Kina, Eur Gigantikus rögtönz a fehér és sárga sz lentéteiből alakult Shanghai uccái a nagy európai, ve útőereinek. De csak szinte észrevétlenl jut, a japánlaktá

Davila Színház
Szombaton 9 órákor, vasárnap 6 és 9 1/2 órákor

Salamon Béla
a legnagyobb magyar komikus, hét legjobb szerepében.

Bodó Ica
a legünnepeltebb budapesti kabaré színészno fellépése.

Három óras kacagó orkán
Fellépnek még: Budaházy Bagda, Vásárhelyi Ica, Tompa Pufi, Fülöp Sándor és Homm Pál.
Jegyárutítás egész nap a színház pénztáránál

Zsidórendelet a német gyógyfürdőkben
Csak zsidó szállodákban lakhatnak és nem fürdőhetnek együtt az árjakkal

Berlin, augusztus 20. A hivatalos német idegenforgalmi közlöny a birodalmi belügy-minisztérium rendeletét közli, amely szabályozza a zsidó fürdővendégeknek a német fürdőkben való tartózkodást. Zsidó fürdővendégek csakis elkülönítve tartózkodhatnak a fürdőhelyeken és csakis zsidó hotelekben és penzióknak lakhatnak. Ezek az üzemek 45 éven aluli árja alkalmazottat nem tarthatnak. A fürdőket és ivócarnokokat a zsidó vendégeknek is rendelkezésére bocsátják, de csakis a nap meghatározott idejében és azzal a korlátozással, hogy az árja vendégekkel együtt nem fürdőhetnek. A sétányokról, a sporttelepekről és más szórakozási helyekről a zsidó vendégeket kirekesztik. A nem gyógyfürdőket, valamint az üdülőhelyeket teljesen elzárják a zsidók elől. Ha be engedik ezeket a fürdőket a zsidókat, ugy csakis elkülönítve tartózkodhatnak ott. A belföldi és külföldi zsidók között nem tesznek különbséget sem a gyógyfürdők, sem pedig az üdülőhelyeken.

STE
Str. N. Io-ga (vö)

Nyolcvan év alatt, temetőkön és mocsarakon épült fel Shanghai

Szines kép a dollárok városáról, ahol a nagy japán-kínai ütközet folyik

Párizs, augusztus 20. Négyszázmillió kínai megzavart hangyabójként gyülekezik a japán fajtéstvérek elleni harcra. Az általános mozgósítás, amelyet a nankingi kormány elrendelt, meghaladja a mi képzelőerőnket. Tudjuk, mit jelent körülbelül az általános mozgósítás a fehér emberek világában. De megközelítő képet sem tudunk alkotni magunknak arról, milyen óriási méreteket ölt egy ilyen intézkedés a mennyei birodalomban. A nippon invázióval egy hadsereg fog kemény ellenállást tanúsítani, amely rögtönzött ugyan, de amelyben a harcos katonák száma nincs limitálva. Mi a titka a kínaiak erejének? Honnan ez a váratlan ellenállási lendület egy nemzetnél, amely tulságosan nagy ahhoz, hogy ismerje magát, túl öreg, hogy szembeszálljon és túl fáradt, hogy védekezzen?

Marc Chadourne, az egyik legtehetségesebb fiatal francia író röviddel ezelőtt bejárta egész Kínát, az északi kínai faltól, amely „nem életellen rom”, egészen a déli városokig: Wankingig és Hankeuig. Leírta a kínai hadseregeket, a „vöröset” és a „kormánypartit”, amelyeket ugyanazon forró nacionalizmus fűz egybe. Leírta a kínai diákokat, akik mohón érdeklődnek az európai kultúra iránt és akik egy fájdalom alacsonyabbrendűségi komplexum mellett négy évezredes kulturális mult büszkeségét is viselik magukon.

Shanghai környéke

A leírás legérdekesebb, legsikerültebb része kétségkívül Shanghai-ról szól. A francia író 1931-ben látta Shanghai-t. A kép azonban, amelyet a városról nyújt, ma is frissen hat és az kölcsönöz számára különös aktualitást, hogy kínai földön fekvő Cosmopolis, a dollárok városa körül folyik most a kínai-japán háború legdélkelebbi fejezete.

A város környéke, a hely, ahonnan a japán ágyuk egyenesen a nemzetközi koncesszió területére lőnek, nem szárazföldi, és nem víz, — mondja leírásában Chadourne. A Yang-Cse folyó bőven árasztja ki vizét. Míg a vizek visszahúzódnak, réz- és aranycsillagású iszapot visznek magukkal egészen a Csendes óceánig. Sem az áradások idején, sem aztán nincs a folyamnak meghatározott partja. És az a terület elképzelhetetlen messzeségekbe húzódik be. Félórás utazás után kezdenek kibontakozni Shanghai körvonalai.

A dollárok városa

A régi kínai intézmények fokozatosan eltűnnek. Csak nyomai maradnak meg, amelyekre ugyanazon sors vár: a nyugat hódítása. A kínai diákok azt mondják Shanghai-ról: „A mi modern Babilonunk”. És ez a Babilon egy olyan város, amely 80 évvel ezelőtt, még arra várt, hogy megszülessen. Most Shanghai tarka és furcsa, bizonytalan és mégis lenyűgöző benyomást tesz, egy város, amely csillog nyomorában. A felhőkarcolók newyorki gyorsasággal nőttek ki, iszapos partokon, megannyi temető között. Mert ez így van: mocsarakra és temetőkre épült fel Shanghai; a dollárok városa, amelyben rendszer nélkül keverődik Kína, Európa, India és Amerika. Gigantikus rögtönzés ez a város, amely a fehér és sárga szellem fuziójából és elmentéiből alakult ki.

Shanghai uccái csaknem hű másolatai a nagy európai, vagy amerikai városok utcáinak. De csak egy darabon. Az utas szinte észrevétlenül bűzös kis uccákba jut, a japánlakta kerületekben, vagy a ti-

tokzatos óvárosban, amelyet kis, alig látható kínaiak laknak.

A fehér városrész, nagy és merész ületek centruma, hatalmas épületeinek magasságából kihívóan néz le a szomszédos uccák szomorú nyomor-kaszárnyáira. Amilyenek az uccák, olyan az emberek is: koreai, osztrák, japán, finn és szláv nők táncolnak és prostituálódnak a város szám talan kabaréjában. Egy valóságos „emberi koktail” keverődik, él öldököl a palotákban, a kis uccákban, a szuterénekben. Különös, furcsa Babel, ahol az emberek hiába keresnek hazájukat, földrészüket. Husz különböző város — London, Newyork, Párizs, Berlin, San-Francisco, Singapore — képeiből alkotott fotomontázs sem tudná távolról sem visszaadni Shanghai igazi képét.

A világ figyelmének középpontjában

Az arcokon lázas izgalom, az atmoszféra feszült, színek s fények dühödten kavargóznak a véget érni nem akaró jelképek. Kínai betűk adják meg az uccák jellegzetességét, és támasztják alá egyetlen érvként a kínaiak igényét erre a burlaszok és mégis tragikus városra.

Motorosvonat és tehervonat borzalmas karambolja

Tizenkét súlyos sebesülte van a karambolnak

PITESTI, augusztus 20. A Curtea de Argesből elindult autó-motor összeütközött egy tehervonattal. Tizenkét súlyos sebesülte van a szerencsétlenségnek. Az összeütközés következtében az autómotor vagonjai felborultak és az utasok egymás hegyén-hátán halmozódtak fel a vagonok között. Eugenia Georgiu iasi utas koponyaalapi törést szenvedett, Zmaran descu Dumitru Silitai asszony eltört jobb vállát. Könyvében sebesültek között van három görögkeleti lelkész, egy cernauti főhadnagy és egy Smicu nevű bras sói utas. A nyomozás megindult.

Ma indul el Bazu Cantacuzino földkörüli repülőútjára

BUCURESTI, augusztus 20. A Tempo jelenti, hogy Bazu Cantacuzino földkörüli repülőútjára szombaton indul el Párizsból. Minden előkészület megtörtént. A szovjet hatóságok tegnap értesítést küldtek Párizsba, hogy Cantacuzino útjára való tekintettel, szombat délután és vasárnap délután az összes szibériai és alaskai repülőtereket kivágják és az összes távirászló szolgálatban lesznek. Valószínű, hogy Cantacuzino szombaton délelőtt néhány percre leszáll román területen is. Ha a meteorológiai viszonyok szombaton nem lesznek kedvezőek, úgy Cantacuzino vasárnap indul el világkörüli repülőútjára.

A nagyhatalmu orosz admirális vagyonát csalók kezén

Milliók végrendeletmamisítás

Párizs, augusztus 20. Talán még lesznek, akik emlékeznek Alexejev orosz admirális nevére. Párizs mindenesetre most újra megtanulta a nevét.

Alexejev admirális évtizedekkel ezelőtt a Távolkelet legnagyobb hatalmassága volt. A kínai boxerlázadás idején, majd később az orosz-japán háború alatt is Porth Arthurban ő volt a cár helytartója. A kelet-szibériai és mandzsuriai hadak parancsnoka, a távolkeleti orosz flotta legfőbb admirálisa, igazi alkirály volt, akinek csak a cár parancsolhatott.

Nem művészet,
hogyan énekel!

... hiszen előzőleg a bőrét NIVEA-val erősítette!

Beezappanozás előtt a bőrét NIVEA-val jól bedörzsölni. Akkor kényelmesen, fájdalom nélkül és gyorsan lehet borotválkozni és meg lehet akadályozni a bőr felpattogását, égését és a bőrhuzódást. Csak a NIVEA tartalmazza az Eucerint, ezt a bőrjavító anyagot és nincs semmi más, ami „épp olyan jó” vagy talán „még jobb” lenne.

Igy írja le Shanghai-t Chadourne. E város most egy egész világ feszült figyelmének középpontjában áll. A gazdasági, politikai és nemzeti érdekek sajátos összetalálkozása teszi, hogy London, Newyork, Tokió és Nanking egyforma izgalommal szemlélik a Shanghai körüli csapattüveleteket. Nemzetközi komplikációk fenyegetnek, ha megsértik a londoni City vagy a newyorki Wall Street dollárokban és fontokban is mérhetetlen érdekeit.

A város most egy háború középpontjában áll, amely furcsán kezdődött el, hadüzenet nélkül, és talán éppen ezért, öldököl és véresebb.

mas években nem jelentkezett senki a hatalmas örökségért. Alexejev admirális hozzártározói nyilván nem is gondoltak arra, hogy az admirális külföldön helyezte el a vagyonát.

Egy szép napon azonban előállott Szimjon Kazim, mint Alexejev admirális rokona és igényt jelentett be az örökségre. Igényét egy végrendeletre alapította, melyet Alexejev egy szentpétervári közjegyzőnél, Alexej Sztariczkinél helyezett le-tétbe. A közjegyző fölmutatta a végrendeletet, amelyen ott volt az admirális aláírása. A hagyatéki bíróság a végrendelet alapján Szimjon Kazint elismerte örökösnek és a bank ennek alapján huszmillió dollárt kifizetett neki. A végrendelet további intézkedése alapján a közjegyző egy millió kétszáz ezer rubelt, az admirális egykori francia barátnője, Vosfeld kisasszony hatmillió rubelt és Vladimir Befan, Alexejev egykori sofőrje egymillió kilencszáz ezer rubelt kapott. A fennmaradt összeget az egykori tengerésziszteket támogató alap javára fordították — a végrendelet szerint.

Szimjon Kazin a hatalmas összeg felvétele után fiával együtt eltűnt Párizsból. Állítólag Venezuélában telepedett le.

És az igazi örökösök

Közben Alexejev admirális rokonsága tudomást szerzett a végrendeletéről és a hagyaték szétoztásáról. A párizsi ügyészség feljelentést tett a hagyatéki család miatt. A vizsgálat megindult és rövidesen kiderült, hogy az óriási vagyont fondorlatos csalással kaparintották meg Szimjon Kazin és társai. A végrendeletet megvizsgálták, most már alaposabban és a szakértők megállapították, hogy az közönséges hamisítvány.

Nyomban nyomozó-levelet adtak ki Kazin ellen. Ez azonban eredménytelen maradt. Ellenben sikerült letartóztatni Alexej Sztariczkit, a volt szentpétervári közjegyzőt. Egyszerre azonban őt is szabadlábra helyezték, mert 78 éves és egészségi állapota nem kifogástalan.

Az admirális külföldre mentett hatalmas vagyonát a család kezén szétfolyt, az igazi örökösök kénytelenek lesznek megelégedni egy szigorú ítélettel.

— Emésztési kiütések a bőrön rendszerint hamar elmúlnak, ha bélműködésünket reggelként éhgyomorral egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvízzel elrendezzük. Az orvosok ajánlják.

— Egy katonaszem lelőtte káplárját. Tegnap éjjel tizenkét órakor Malacescu önkéntes káplár, aki az ötös utasvezeték őrszolgálatában volt, egy őrszemet vizsgálta felül. Az őrszem előírászerűleg felszólította az önkéntes káplárt, hogy álljon meg és adja meg a jelszót, minthogy a káplár nem válaszolt, az őrszem lekapta válláról a fegyvert és rálőtt parancsnokára, aki súlyos sebtől vérezve esett össze. Az önkéntes káplárt halálra szállították kórházba, az őrszemet letartóztatták és megindították a vizsgálatot.

Jelentkeznek az „örökösök”
A háborús és a háborút követő forradal-

STERN-féle ort. kóser vendéglő Nagyváradon

Str. N. Io-ga (volt Zöldfa uca) 19. Országszerte elismert kitűnő konyha, szolid árak, figyelmes kiszolgálás.

Erdély vezető étterme, az utazó közönség kedvenc találkozóhelye.

ארטה כשר

KÖZGAZDASÁG

A pénzügyminisztérium az ipari és kereskedelmi vállalatok adózásának reformját határozta el

A folyó költségvetésben nem emelik fel a tisztviselők fizetését

Bucuresti, augusztus 20. (Az Uj Kelet tud.) A pénzügyminisztérium már korábban elhatározta, hogy a kereskedelmi és iparvállalatok jelenlegi adózási rendszerét radikálisan módosítani fogja. Ujabb jelentések szerint erre a módosításra közelebbről, rendeltörvény formájában, sor is kerül. A módosítás révén a patenta fixa osztályokat fogják szaporítani és egyben

ujabb intézkedéseket iktatnak be az adózók jövedelmének pontosabb megállapíthatósága érdekében.

Ugyanakkor cáfolják azokat a híreket, mintha a köztisztviselők fizetésemelésére a folyó költségvetési évben már sor kerülhetne. Erről csak a jövő költségvetés alkalmával lehet beszélni.

Egymilliárd lejt meghaladó vasutépítési munkálatokra adott megbízást a kormány

Bucuresti, augusztus 20. (Az Uj Kelet tud.) A minisztertanács a Tövis-Apahida közötti vasutvonal két vágányúra való átépítésére a következő cégeknek adott megbízást:

L. Bohatel mérnök 12.700.000 lej értékben.

Soc. Nat. de Constructii 25.600.000 lej összegben.

Soc. Edilitatea 18.500.000 lej értékben,

Ing. Iosif Capriel 29.500.000 lej értékben,

Soc. Perseus 33.300.000 lej értékben.

A bumbesti-livezeni vasutvonal építésénél a következőket bízták meg a munkálatokkal:

Ing. Emil Prager 250 millió lej értékben.

Tiberiu Eremia 226 millió lej értékben,

Soc. Edilitatea 205 millió lej értékben,

Ing. N. Mares 205 millió lej értékben,

Ing. C. M. Vasilescu 258 millió lej értékben.

Ezenkívül a Slava-Viseu vasutvonal építésére 82 millió lej költségvetéssel a Soc. Romana-Unirea, a Tucea-Badabag vasutvonal munkálataira pedig 17 millió lej költségvetéssel Ing. D. Cochinot Ioanid kapnak megbízást.

SCHWARTZ MENYHÉRTNÉ orth. zsidó

leánynevelő intézete - internátusa

Oradea, Str. Ep. Clotofariu 8. A város központjában. Tágas parkos udvar. — Az 1937—38. iskolai évre a beiratás megkezdődött. A növendékek kitűnő ellátáson kívül szakszerű előkészítésben részesülnek a bentlakó diplomás tanárnők útján. Az intézetben tenisz- és korcsolyapálya! Zenei kiképzés! Idegen nyelvek! Mérsékelt díjak! Kitűnő referenciák! Prospektus! Telefonszám 11.

Rövid üzleti hírek

Wohlmann Gusztáv bistrítai borkereskedő fizetéseiről érkező új érdekeltek a borkereskedők szindikátusa útján egységes eljárásra határozták el magukat és egyben felkérték a más városban lévő hitelezőket csatlakozásra. A hitelezők augusztus 5-én tartották hitelezői értekezletet a borkereskedők szindikátusánál. A törvényszék a kénszeregyezési ügyben szeptember 24-ére tűzött ki tárgyalást.

A Nemzeti Mezőgazdasági Hitelintézet a Nemzeti Arany- és Fémháztartási Hitelintézet és a Kisiparosok Nemzeti Hitelintézetének megalakulásával kapcsolatban a pénzügyminisztérium 50 millió 601.500 lej rendkívüli hitelt kapott amelyet a következőképpen használ fel: Négy millió lej a Nemzeti Mezőgazdasági Hitelintézet emissziós költségeinek fedezésére 15 millió lej az állam hozzájárulásának 30 százalékos kvótája a folyó költségvetési évben a Nemzeti Arany és Fémháztartási Hitelintézetnél 30 millió lej az állam hozzájárulásának 30 százalékos kvótája a Nemzeti Kisipari Hitelintézetnél és 800.000 lej ugyanezen intézet emissziós költségeinek fedezésére.

Kovács Ferenc cluji kefe és ecsetgyáros engedélyt kapott az ipari és kereskedelmi minisztériumtól, hogy üzemében saját energia-szükségletének fedezésére 4.2 lóerős Dieselmotort állíttson be.

Az Intreprinderile Forestiere Române S. A. faipari vállalat édekeltségébe tartozó Comertul Lemnului S. A. fakereskedelmi vállalat amelynek székhelye Bucurestiben van, üzlet-

körét kibővíti és e célból részvényitökéjét egy millió lejről 5 milli ólejre emeli fel 1600-2500 lej névértékű új részvény kibocsátása által. A törvényszék igazgatóság lebonnyolítása most van folyamatban.

Augusztus 25-én árlejést tartanak a cluji Regina Maria leánygimnázium építkezési munkálataira. Az épületeknek vörösbe való felhuzására és fedésére 3.800.000 millió lejt irányoztak elő.

A CFR vezérigazgaósága szeptember 2-án 8500 köbméter tölggyafára beszerzésére tart versenytárgyalást.

Amint korábban közöltük, fászkörökben nagy meglepetést keltett a sighisoari primária által agusztus 10-ére kiírt erdőárlejtés eredménye. A kiírás szerint 2732 szál fa kerül eladásra 2 millió lej kikiáltási áron. Az árlejtésen a következő ajánlatokat tették: Forestiera Lomas 4.400.000 lej, Silva Muresului Coop. Forestiera Tg.-Mures 3.770.000 lej, La Roche és Darvas Oradea 3.708.000 lej, Rupa S. A. Cluj 3.521.700 lej, Transylvaneane S. A. Cluj 3.287.000 lej, Kocsis B. Fi Brasov 3.285.000 lej, Ardealul, Fulea Sibiu 3.101.000 lej, Stejarul S. A. Cluj 2.652.000 lej, Martin Copony Parkettgyár Brasov 2.617.000 lej, Farkas s Léb Sighisoara 2.250.000 lej, Pfeffermann I. Bistrita 2.250.000 lej.

Erdélyi Simon envygyár Rt. cluji cég összes részvényeit megvásárolta Nussbaum Mór. A részvénytársaság igazgatóságának tagjai oly értelmű nyilatkozatot tettek, mely szerint a vállalatnak passzívái nincsenek és ezek alapján a törvényszék cégjegyzési hivatala a részvénytársaságot likvidációs idő és formalitások nélkül törölte.

Az oradeai ort. kóser Szilági fiuinternátus

felvesz az 1937—38. tanévre fiutanolókat. A gyermekek a teljes ellátáson kívül gondos és szakszerű előkészítést kapnak az intézet okleveles tanáraitól, akiknek vezetője dr Szilas zsidó liceumi tanár. Érdeklődők forduljanak Internatul Evreesc de băieți Oradea, Str. Delavrancea 17. címhez.

A földművelésügyi miniszter hivatalos jelentése szerint a borpiacon esztendőik óta most először mutatkozik némi emelkedés, azonban elsősorban a jobbminőségű boroknál. Az ár-emelkedés kb. 10 százalékot tesz ki.

A pénzügyminiszter rendeletet adott ki, mely szerint a sertéshizlalásból és állattenyésztésből előálló gazdajövedelem nem adózható kereskedelmi adóval. Kereskedelmi adó fizetendő azonban a sertéshizlalás és állattenyésztésből eredő jövedelem után, ha takarmányt máshonnan vásárolja a tenyésztő. A rendelet a sertésárakra is kihatással lesz, ezért azt husiparos olvasóinknak figyelmébe ajánljuk.

Oradea város közüzemei aug. 19. árlejést tartanak 9000 kg. különböző méretű olmoscsó és 300 kg. lágy ólom beszerzésére.

A Socomet mérlege az 1936-os évről 4 millió 433.849 lej tiszta nyereséget tüntet fel, amelyből 10 százalékot a tartalékalapra fordítanak és 15 százalékot vagyis 2 millió 250 ezer lejt kiosztanak a részvényesek között. Az igazgatóság tagjaiul Max Ausnitot, C. Orghidant, C. Bratescut és Alex. Perieteanut választották meg. Cenzorokká választották dr Révay Károlyt, Sever Christescut, A. Laurean, L. Neigert, Anton Stoicovicot és pótcenzorokká Iacobescut, dr. Petre Dimiant, I. Tatut, I. V. Leont és V. Nicolaut.

Az amortizációs alap — nem tartalékalap

Az amortizációs alaphoz a tartalékalaphoz való viszonya ügyében hozott igen érdekes ítéletet a bucaresti tábla II. szekciója.

Az adózó ugyanis semmisségi panasszal élt a fellebbezési hatóság ítélete ellen, az egyenes adótörvény 39. cikkének 4. bekezdése, 31. cikkének 7. bekezdése és a végrehajtási utasítás 192. cikkének megsértése miatt.

A most felsorolt szakaszokat az 1933. évi törvény olyképpen módosította, hogy a vélemezett minimális adó megállapításánál, a tőke 2 százalékának kiszámítása alkalmával, az alaptőkét kell figyelembe venni, hozzáadva az összes mindenféle tartalékokat.

A királyi tábla előtt felerült az a probléma, hogy h a tartalék kifejezést a legtagabban értelmezik, akkor az amortizációs alapot is a tőkéhez kell számítani. Ha pedig megszorított jogi értelemben veszik, akkor csak az alapszabályok szerinti tartalékok jöhetnek figyelembe.

Az adózó fél semmisségi panaszában rámutatott arra, hogy az adótörvény a kifejezést az utóbbi szűkebb értelemben használja. Más törvényszakasok foglalkoztak ugyanis a tartalékokkal és más az amortizációval. Ennélfogva az amortizációs alap nem tartalék.

Hivatkozott a fél arra is, hogy a kincstár sohasem tekintette az amortizációs alapot tartalékalapnak, hanem mindig az 1926. évi törvény értelmében speciális alaphoz.

A fellebbezési tárgyalás alkalmával vitásá vált az a kérdés, hogy a mérlegben szereplő bizonyos összes amortizációs alap-e vagy pedig tartalékalap? A fellebbezési hatóság tartalékalapnak minősítette a vitás összegeket és ennélfogva hozzáadta az alaptőkéhez. Az indokolás pedig ez volt: Ha az összeg valóban amortizációs alap, akkor azt berendezésekre kell fordítani és így annak összege évenként változó. Minthogy azonban a vállalat mérlegében ez az összeg állandóan változatlan, ennélfogva tartalékalapnak kell tekinteni.

A tábla, mint felülvizsgáló bíróság, úgy találta, hogy a fellebbezési hatóságok álláspontja téves. A szigorúbb értelmezés alapján azt mondta ki, hogy az 1926. évi törvény szerint, semmi különbség nincs normális és speciális amortizációs alap között és az amortizációs alapot nem lehet tartalékalapnak tekinteni. Ennek alapján a fellebbezési hatóság ítéletét megsemmisítette.

Megbüntetik azokat a cégeket, amelyek az iparkamaráknál nem jegyeztetik be a cégnél történt változásokat. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara megállapította, hogy a részvénytársaságok a törvényszéki cégjegyzékekben történt módosítások után késedelmesen, sőt sok esetben egyáltalában nem adnak be a kamarához kért és kamarai cégjegyzékbe való bevezetés végett. Emiatt az iparkamara a napokban ellenőrzést végez, összehasonlítva a törvényszéki cégjegyzéket a kamarai cégjegyzékkel és szükség esetén kihágási jegyzőkönyveket vesz fel.

Mennyi kamatot számít a jegybank a késedelmes devizaátutalások után? A Bancaat most közölte, hogy melyik naptól kell számítani a késedelmi kamatokat azon esetekben, amidőn az importőr a devizaátutalásokat késedelmesen eszközli. Olyan számlánál, ahol külön kondíció a fizetésre nézve nincs feltüntetve, a vámolástól számított 10-ik naptól kezdődőleg fizetendő a késedelmi kamat. Azon számlánál, ahol a külföldi eladó kondíciót ad a fizetésre, a kondíció lejártának napjától fizetendő a kamat. Az arieratoknál általában folyó évi június 3-tól, a németországi tartozásoknál július 6-tól, a franciaországi tartozásoknál december 1-től (1936), a svájci, holland és béga tartozásoknál július 1-től számítandó a késedelmi kamat.

A közhatalásokhoz benyújtott okiratokon idegen nyelv nem szerepelhet. A kolozsvári teleshivatali hatóság visszautasított egy törleési engedélyt azzal az indoklással, hogy az okiratot szerkesztő ügyvéd bélyegzőjén a román „advocat” szöveg mellett a magyar „ügyvéd” szó is szerepelt. Az ügyvéd a kolozsvári törvényszékhez terjesztett elő fel-folyamodást, amelynek Micsulescu tanácsa a fel-folyamodást elutasította, kimondva, hogy a közhatalásokhoz benyújtott okiratokon az államnyelven kívül más nyelv nem szerepelhet.

MEGHALT ÖZV. FENICHEL SALAMONNÉ. Tegnap temették el nagy részvétel mellett Özv. Fenichel Salamonné, a kolozsvári ortodox hitközség egykori elnökének özvegyét. A 73 évet megélt matrona Kolozsvár zsidó társadalmanak tiszteltreméltó tagja volt. Férjének és a háboruban elesett fiának halála óta teljesen visszavonult életet élt és csak családjának és a jótékonykodásnak élt. Temetésén Glasner Akiba főrabbi távollétében Bloxenheim rabbi tartott beszédet, kiemelve az elhunyt jótékonyágát és emberi kiválóságát. Özv. Fenichel Salamonnában dr. Fenichel Mór, a Zsidókörház igazgató főorvosa édesanyját gyászolja. Az igazgató főorvost mély gyászba alkalmával számosan keresték fel részvét-nyilatkozataikkal.

Kedvezőtlen idő esetén is megtartják Tordán az Újságirónapot. A kolozsvári kisebbségi újságírók augusztus 22-én, vasárnap Tordán megrendezendő nagyszabású műsoros mulatságát kedvezőtlen idő esetén is feltétlenül megtartják. Vasárnap délelőtt 10 órakor az Uranus Sportegyesület kitűnő tekepályáján bonyolítják le a nagyszabású tekeversenyt az újságírónap tekebajnokságáért, amelyre Mörice Béla, a Teke szövetség alelnöke ajánlott fel értékes tiszteletdíjat. A versenyt, amelyre előreláthatólag egész nap fog tartani, Mörice Béla szövetségi alelnök és Farkas Béla, az Uranus tekeegyesület elnökének szakszerű irányítása és ellenőrzése mellett tartják meg. A verseny egyéni jellegű, nevezési díj 5 dobásra 10 lej. A dobások tetszés szerint megismételhetők. Délután 4 órakor kezdődik a gyermekdelután, este pedig a gazdag műsoru táncmulatság, a Tordai Református Kulturház tágas, díszes termében. A kolozsvári szereplők, a rendezők, az újságírók és hozzátartozók vasárnap reggel pontosan 9 órakor indulnak a főposta megőlt levő autobuszállomásról a Radu társaság kényelmes társasgépkocsijával Tordára. A rendezőség lapunk útján is kéri a szereplők és a résztvevők pontos megjelenését az indulásra.

Jákob

Csöndes beszélgetés a városi színházban. Az operett

Bucuresti, augusztus 20. Kérthelyiségében estéről estére arat Szidy Thal, a népszerű. A kritika a legújabb műveiről. Pedig a darabról van szó; a szerző a műveiről. Pedig a darabról van szó; a szerző a műveiről. Pedig a darabról van szó; a szerző a műveiről.

A fővárosi kritika, a hallgatja, vagy legjobban méltatja a zsidó színházhoz szorult tanuló szentel Jakob Sternberg „Dez” művének. A darab nagy sikerét meg Szidy Thal talentalenti menti — elsősorban a kulcsa.

Sternberg színháza a resti kritikuskok — ma — a szerény Vacaresti városi színművészetek...

Zárkózott és rendkívül Sternberg és nem — Nevezük beszélgetés — J6, beszélgetésünk színpadról... Mindenről, önről, ról...

Magamról csak az mel, illetve a színpad nem tartozik az olvasó — Mikor került elő színházal?

Lipcaniban, Beszar Prut partján. Az apá meséket írt... és egy szöveg... miután felelőbb helyiséget, a fészerében tartották meba jött parasztek loval el. Nos, a kocsiat megittották s a közepén ughyog az előadást. En egy kocsiiban talán nan néztem végig az sággal elbűvölt — és egész életemre. Azt hit szalak meséit élem királyok és hercegek meg előttem az istálló lyában, csodálatos égi Sternberg mosolyogva primadonna hangja volt Sternberg elhallgat e

Gye'mekszin

— Na és? — En utánaszöktem — persze csak úgy elnapról kezdve a színhá beleette magát a tester még 10 éves sem volt — De hogy lett rend — Amikor az említettársulat szerepelt, kezd bákát, kezdtém rájőnni tul egész életemen csináltam...

Persze — folytatószerveztem Lipcaniban zamat. Papirosból vágvarunkon volt a színpomb volt a beléptidij. — Aztán Podolskbe ziumba és láttam az meg a moderneket. De relem. Megtudtam, amelyet a lipcani istálbáro volt. Talán innemóció hatása alatt is szerelmem. A derű, ség.

— De hiszen ön ma leegyszerűsített színek fiktusainak kifejezés érzékeltetését keresi?

Jákob Sternberg, a zsidó rendező...

Öröndös beszélgetés Sternberggel, akit égit magasztal a fővárosi sajtó „A sárga árnyék” előadásáért

Az operett szerelmese, aki azonban modern drámákat rendez

Bucuresti, augusztus 20. Az „Izbanda” helyiségében estéről estére nagy sikereket arat Szidy Thal, a talentumos zsidó színész. A kritika a legnagyobb elragadtatással iri a „Sárga árnyék” című dráma sorozatos előadásairól. Pedig banális amerikai darabokról van szó; a szerző teljesen ismeretlen, az előadás beállítását, a rendezés rendezői feladatait, a színpad és a díszletek stílusa, a színészek játékának ujszerűsége a „Sárga árnyék” előadását valóságos színművészeti eseményé avatta Bucurestiben.

„A nagy zsidó rendező”

A fővárosi kritika, amely rendszerint elhallgatja, vagy legjobb esetben rövid sorokban méltatja a zsidó színházi eseményeket, szintén hosszú tanulmányokat és vitákat szentel Jakob Sternberg, „a nagy zsidó rendező” művének.

A darab nagy sikerének, — amelyet talán még Szidy Thal talentuma sem tudna megmenteni — elsősorban Sternberg rendezése a kulcsa.

Sternberg színháza elérte, hogy a bucuresti kritikusok — majdnem kivétel nélkül — a szerény Vacaresti uti színpadot a fővárosi színművészet stúdiójaként emlegetik...

Sternberg és a színház

Zárkózott és rendkívül elfoglalt ember Jakob Sternberg és nem szereti az interjúkat. — Nevezükk beszélgetésnek.

— Jó, beszéljünk... természetesen a színpadról...

— Mindenről, önről, a színpadról, terveiről...

— Magamról csak azt, ami a karrieremmel, illetve a színpaddal kapcsolatos. Más nem tartozik az olvasókra.

— Mikor került először kapcsolatba a színházzal?

— Lipcaniban, Beszarabiában születtem, a Prut partján. Az apám Eliezer Sternberg meséket írt... és egyszer színészek jöttek a községbe... miután nem találtak megfelelőbb helyiséget, az előadást a kocsmában tartották meg. A fészert a vásártól jött parasztlóvak és a kocsi foglalták el. Nos, a kocsiakat meg lovakat a falhoz állították s a közepén padokat helyeztek el, úgyhogy az előadást meg lehetett tartani. En egy kocsiiban találtam buvóhelyet s onnan néztem végig az előadást, amely valószínűleg elbűvölt — és Sternberg hozzájárult: egész életemre. Azt hittem, hogy az 1001 éjszakai meséit életem kerestül... pompás királyok és hercegek asszonyok elevenedtek meg előttem az istállószagu fészert félművészetben, csodálatos égi hangokat hallottam...

Sternberg mosolyogva jegyzi meg: Persze a Primadonna hangja volt.

Sternberg elhalgat egy pillanatra.

Gyermekszínpad a kocsmadvaron

— Na és?

— En utánaszöktem a vándortársulatnak — persze csak úgy elképzelésben. Ettől a naptól kezdve a színház lett az életem célja, beleette magát a testembe, a véreembe, pedig még 10 éves sem voltam.

— De hogy lett rendező meg kritikus?

— Amikor az említett istállóban másik társulat szerepelt, kezdtem észrevenni a hibákat, kezdtem rájönni a hiányokra és ezentúl egész életemen keresztül mindig ezt csináltam...

Sternberg első színháza

— Persze — folytatja Sternberg — megszerveztem Lipcaniban az én gyermekszínházamat. Papirosból vágtuk a ruhát, a mi udvarunkon volt a színpad és a nézőtér, egy gömb volt a beléptidij. De — színház volt...

— Aztán Podolskba kerültem, a gimnáziumba és láttam az orosz klasszikusokat meg a moderneket. De az operett volt a szerelmem. Megtudtam, hogy az első darab, amelyet a lipcani istállóban láttam a Cigánybáró volt. Talán innen van, hogy az első emóció hatása alatt is az operett maradt a szerelmem. A derű, az ének, a könnyedség.

— De hiszen ön ma mindenben a sötét és legyszerűsített színeket, a zsidó lélek konfliktusainak kifejezését, a zsidó szenvedés érzékeltetését keresi?

— Ami nem zárja ki, hogy az operett maradt a kedvencem. Az élet realitása, a mai társadalmi élet különböző fázisainak szimbólumokban, szintézisekben való kifejezésének lehetősége a dráma felé tereltek.

A brodi trubadurok

— Amikor Romániába jöttem, ráakadtam azokra a megható és megragadó nyomokra, amelyeket több mint 60 évvel ezelőtt Goldfaden hagyott maga után. Zsidó folklór, zsidó népdalok csendültek meg a moldvai kocsmák falai között. Az első trubadurokkal, az úgynevezett „Broder-Singerekkel” találkoztam. Nem felejttem el soha Velvace Sbarjert, Wolf Ehrenkrantzot Sbarjából. A haladást, a felszabadulást, az egyenlőséget énekeltek meg, a klerikalizmus volt gonydalaiuknak célpontja. Mintha rituális feladatot teljesítettek volna, humoruk mögött a tanító és a lelki tanácsadó szöveg a hallgatóságához. Goldfaden a iasi kocsmák atmoszférájában kezdte meg nehéz, kimondhatatlanul nehéz munkáját. Nem akarták segíteni s a nép, se a gazda-

gok. Zsidó ujság nem létezett, más hely nem is jutott számára, mint a iasi kocsmák, más segítőtársak sem, mint a brodi trubadurok... Amíg a Zöldfa vendéglő egyik termében meg nem rendezte első színelőadását.

— És ön?

— En a vilnalakhoz kerültem. Es ezzel el is intézi Sternberg a maga karrierjét.

Sternberg művésze

— Rendezési módszereiről valamit...

— Azt mondják, hogy a szintetikus rendezésnek vagyok egyik úttörője. Lehet, bár én minden darabot úgy rendezek meg, ahogy azt a mű tárgya, gondolata és ezeknek kifejezési lehetőségei megkívánják. Néha a szintézist, néha a széttagolást választom. Azt, amit mindig keresek és amit oly nehéz megtalálni: a folklór kifejezése. Folklórt szintetikusán, a színpadi felépítésben, koreográfiában és zenében — minél jobban kifejezni, ezt keresem, ezen kísérletezek, ezt nevezem rendezői feladatnak... A színpad beszéljen a falról, fesse le a falat meg az embereit, beszéljen a hangjukon, dalolja, kacagja vagy sirja el az örömeit, a bánatait, a vágyait... Ugyanezt keresem a városban is a társadalmi rétegek között.

— Eszerint naturalista?

— Nem, realista. Nem fényképezni igyekszem, hanem kifejezni a dolgok mézét, a dolgok velejét, nem a mázt, hanem a valóságot és ezt szintézisben, szimbólumban lehet kifejezni.

Sternberg ezután elmondja, hogy Stanislavskit, Wachtangovot és Meiehojdot tekint a mai színpad mestereinek.

Az operettimádó expresszionista rendező különben öszire Kaunasba, Litvániába készül. (h. e.)

Önálló listával indul a Zsidó Párt a nagybányai községi választásokra

Meghíusult az egységes román lista kísérlete

Batamare, augusztus 20. Augusztus 29-re tüzték ki a nagybányai községi választást, amely a lakosság minden rétegét foglalkoztatja. Négy éve már, hogy időközi bizottság irányítja a város ügyeit és a pártok nagy előkészületeket tesznek, hogy végre alkotmányos keretekben, méltó módon képviseltesse magukat a város vezetésében. A nemzeti parasztpárt a munkás szervezetekkel állapodott meg. Ezt megelőzően tárgyalások folytak egységes lista összeállítására, de ezt meghíusította az, hogy a nemzeti parasztpárt az uralmon lévő liberálisoknak a városi tanácsban két helyet, a magyaroknak szintén kettőt, a zsidóknak egyet és a vaidistáknak is egy helyet ajánlott fel, míg a többi tizenkét mandátumot a legutóbbi választások eredménye alapján önmagának és a munkásságnak követeli.

A liberálisok román blokk létrehozását javasolták a kisebbségi pártokkal szemben mint, ahogy az Brassóban történt. A nemzeti parasztpárt azonban arra az álláspontra helyezkedett, hogy

hiábavaló volna az összefogás a magyarok, a zsidók és a munkásság ellen.

Igy az egységes lista terve elbukott s nem

mehetnek külön listával a román pártok sem. Miután pedig a magyar párt is külön listán indul, a jelenlegi helyzet *kimosan értelmi a liberális pártot, melynek a városban csak igen gyenge szervezete van.* A zsidó párt szintén nem csatlakozik egyetlen paktumhoz sem, mert valószínű, hogy

a párt önálló listával is eléri a husz százalékat és bejut a városi tanácsba.

Valószínű tehát, hogy a zsidó párt önálló listával indul a nagybányai választások küzdelmeibe.

Tudósítónk újabb jelentése szerint pénteken délután hat órakor zárták le a nagybányai községi választások határidejét. A választásokon négy lista indul, még pedig a Román Blokk nevet viselő lista, mely a liberális gogo-cuzista, vaidista és gorygista pártokat foglalja magában, a nemzeti parasztpárt és a szociáldemokrata párt egy listán indul, harmadik a magyar párt listája és végül a zsidó párt listája, amely ezuttal önállóan veszi fel a küzdelmet a választásokon. A zsidó lista vezetője Hirsch Jakob nagybányai hitközségi elnök. Nagybányán egyébként 591 zsidó választó van, tehát a Zsidó Párt minden körülmények között el kell érje a mandátumhoz szükséges minimális 20 százalékat.

Megkezdődött a Jewish Agency nagytanácsának ülészaka

Az amerikai nemcionisták magatartása szakadással fenyegeti a Jewish Agencyt?

Felix Warburg a zsidó állam ellen

Zürich, augusztus 20. Szerda este megkezdődött a Jewish Agency Counciljának nagytanácsának ülészaka, amelyen az Agency cionista és nemcionista része együttesen fog állást foglalni a huszadik cionista kongresszus határozatával szemben, vagyis szentesíteni fogja azokat. Az Agency nagytanácsának ülészakát izgalmas tanácskozás előzte meg és félt, hogy

ezen az ülészakon a palesztinai államterv körüli nézeteltérések következtében szakadás áll be a cionisták

és a nemcionisták számottevő része között.

Kedd délután előértekezetet tartottak Zürichben a Council nemcionista tagjai. Az értekezetlen mintegy száz nemcionista személyiség vett részt a világ különböző országaiból és a tanácskozás középpontjában a királyi bizottság jelentése és a Palesztinának egy részében létesítendő zsidó állam problémája állott.

Az értekezet vezérszónoka Félix M. Warburg, az amerikai nemcionisták ve-

zére és az amerikai Joint díszelnöke volt, aki beszédében leszögezte azoknak az amerikai zsidóknak az álláspontját a zsidó állam kérdésében, akik nem tartoznak a Cionista Szervezethez.

Warburg, aki már a zürichi tanácskozások előtt is harcias magatartást tanúsított a cionista fronttal szemben és kijelentette, hogy a cionista kongresszus nem beszélhet az egész zsidó nép nevében, — többek között a következőket mondotta:

— Nagyon aggódom a 400 ezer palesztinai zsidó sorsa miatt. A zsidó állam utja nem helyes. Előbb arab-zsidó megegyezésre van szükség, mielőtt zsidó állam létesítéséről tárgyalnának Palesztinának egy részében. Rendkívül fontos az arabokkal való kiengesztelődés, mielőtt megakarnák győzni a mandatárius hatalmat és a Népszövetséget arról, hogy előnyösebb a zsidó állam megteremtése, mint a mandátum folytatása. Rosszalom, hogy a Peel-jelentés odanyilatkozik, hogy nincs lehetőség a megegyezésre a zsidók és az arabok között. Azok után, amiket a zsidók Palesztinában véghezvitték, súlyos csalódás számkra ez a vélemény-nyilvánítása a királyi bizottságnak. A Jewish Agency nemcionista vezetőihez appellálok, tegyenek meg minden lehetőt, hogy megfékezzék a forró fejüket a cionisták sorában, akik amilyen gyorsan csak lehet zsidó államot akarnak Palesztinának egy részében. A Népszövetség a Jewish Agencyvel fog tárgyalni Palesztina sorsáról. Nekünk, nemcionistáknak, világosan le kell szögeznünk nézeteinket arról, hogy mi szolgálja legjobban a zsidók ügyét Palesztinában.

Ebből a beszédből is kitűnik — ami egyébként tudott dolog zsidó vezetőkörökben, — hogy Warburg nem Palesztina felosztást, hanem a zsidó államot ellenzi oly élesen. Beszéde heves vitát robbantott ki a nemcionisták értekezetén. Mig az amerikai, angliai, franciaországi és más nyugateurópai nemcionisták Warburg álláspontját tették magukévá, nevezetesen, hogy a zsidó állam megteremtését arab-zsidó megegyezés kell, hogy megelőzze — addig a keleteurópai zsidó kiküldöttek oda nyilatkoztak, hogy a zsidó állam megteremtése után lehet sikere az arabokkal való tárgyalásoknak.

Dr. A. Katznelson, a Vaad Leumi képviselője kijelentette, hogy a problémát nemcsak a 400 ezer palesztinai zsidó, hanem mindazon zsidók szempontjából kell megítélni, akik Palesztinában keresnek menedéket. Arról van szó, — mondotta — hogy a zsidó állam létrehozása esetén kétmillió zsidót hozhatunk az országba a legközelebbi 20 estendő folyamán.

A keleteurópai delegátusok dr. Katznelson mellé állottak és azt mondták, hogy előnyösebb egy zsidó állam Palesztina egy részében, mint a mandátum, ahogyan azt most gyakorolják. Strook, M. B. Heiler és G. Backer amerikaiak és az angliai Neville Laski és Norman Bentwick Warburg tézisét erősítették, míg Schalom Asch közeledésre szólította fel a két szembenálló tábor.

Szavazásra nem került sor. A helyzet még nem tisztázódott, de fennáll az a veszély, hogy a Council plenáris ülésén szakadás áll be a cionisták és nemcionisták között az államterv tárgyalásánál.

Tekintettel a nemcionisták között dúló harcokra, a cionisták úgy döntöttek, hogy képviselőik a Jewish Agency Councilján egyöntetlően a cionista kongresszus által megszavazott politikai határozati javaslat mellett fognak szavazni. Eszerint a cionista „Neisagerek” is alávetik magukat a szervezeti fegyelemnek és nem fognak a kongresszusi határozat ellen szavazni. A nemcionisták egyébként a fifti-fifti elv teljes mértékben való alkalmazását követelik a Jewish Agency vezetésében. Ezen igényekkel szemben is egységes magatartást fog tanúsítani a cionista tábor.

— MEGHALT PEKAR GYULA. A péntekre virradó éjszaka folyamán meghalt Pekár Gyula, az ismert magyar író. Pekár aki a Petőfi-társaság elnöke volt 70 esztendővel. Néhány nap óta tüdőgyulladásal kezelték, míg most szívgyöngöség vetett véget életének.

SPORT

Egymás után mondanak le a labdarugószövetség vezetőemberei

Liviu Iuga, a válogató-bizottság tagja is bejelentette visszavonulását

Bucuresti, augusztus 20. (Az Uj Kelet tud.) Jelentettük, hogy Gabriel Marinescu belügyi államtitkár, a labdarugószövetség alelnöke lemondott tisztségéről. A román futball ezen érzékeny veszteség háttérét maga Marinescu tábornok világítja meg egyik fővárosi lapnak adott intervjújában.

— Kényszerülve voltam lemondani — mondotta a tábornok, — mert Tilea ur olyasmit tulajdonított nekem, mintha én miattam hoztak volna olyan megoldást, amely lehetővé teszi két kiesésre hivatott egyesület első osztályban való maradását. Továbbá nekem tulajdonítanak mindent, ami a labdarugószövetség körül az utóbbi időben történt. Hogy az én támogatásommal szövetkeztek a nagyegyesületek, hogy az én sugalmazásomra szálltak szembe a szövetségi bizottság (Comitet Federal) átalakítására vonatkozó tervekkel, stb.

— Es lemondási szándéka megmászhatóan? — kérdezte az újságíró.

— Csak teljes elégtételadás után következhet be — válaszolta Marinescu tábornok.

Talán nincsen kapcsolatban a fentiekkel, de esetleg mégis az a hír, amit ma kaptunk, hogy Iuga Liviu, a válogatóbizottság tagja beadta lemondását. A lemondás okai egyelőre ismeretlenek. Iuga mindenkor megértő szellemben gyakorolta megbízatását és sok érdeme van abban, hogy a román válogatott az idén szép eredményeket ért el.

Különösen nehéz helyzetbe hozza a lemondás a labdarugószövetséget mostan, amikor nagyban folynak az előkészületek a belgrádi román-jugoszláv találkozóra.

A testvériesség szelleme uralkodjon a Makkabi-versenyeken,

az elsőseg kérdése csak másodrendű fontosságú lehet! Elutazott a Haggibbor gárdája Marosvásárhelyre és Szigetre

Cluj, augusztus 20. (Az Uj Kelet tud.) Nagy volt a mozgás pénteken a Haggibbor kerkeiben. Az uszók 20, a teniszeczők 8 főnyi csoporttal indultak utra. Az előkészületek forgatagában még szóra birtuk az egyes vezetőket.

Herskovits Zoltán, az uszószakosztály vezetője ezeket mondotta:

— Ifjúsági különítményünkötől, hiszen uszónk egyike sem idősebb 19 évnél, eredményes szereplést várok. Amennyiben a pólócsapat három tagjának szabadságolási ügye kedvező elintézésre nyer és végre komolyan tudunk felállni — amire megjegyzem, a bajnoki szezonban egyszer sem volt módja — kemény küzdelmet fogunk vívni a Makkabival. Ha csak a vásárhelyiek nem lestek el tőlünk az MSE tudományából.

— Mi a véleménye, ki nyeri a pontversenyt?

— Nem ismerem a vásárhelyiek erőviszonyait, csak annyit tudok, hogy a női számokban nem sok babér teremhet nekünk. Mégis valószínűnek tartom, hogy a kupa sorsa Vásárhely és köztünk fog eldőlni, már csak azért is, mert a többiek nem vonultak fel annyi embert. De szerény véleményem szerint nem is abban van a verseny fontossága, kinek a birtokába jut a kupa. Azért lett alapítva és lesz rendszeresítve a kupaverseny, hogy kimélyítse a zsidó sportegyletek közti testvériesség szellemét és elősegítse a Makkabi-gondolat terjesztését. (Azt hisszük, minden Makkabi-hívő ezen a véleményen van.)

A teniszeczők igen tömören nyilatkoztak: A Haggibbor kebelében döntjük el az elsőseg kérdését!

Százharminc versenyző vesz részt Románia atlétikai bajnokságain

Bucuresti, augusztus 20. (Az Uj Kelet tud.) A szombat-vasárnapi országos atlétikai bajnokságra rekordszámú nevezés érkezett. 130 atléta jelentette be részvételét, akik 23 egyesületet képviselnek. Legtöbb atlétát a Viforul Dacia (26), Stadiul Roman, Esta Sun (16-16) és KAC (16) neveztek. Legtöbb indulója a 100 m síkfutásnak lesz: 24. Igen kedvelt számok az 1500 és 5000 m-es futások is (23-23 induló). Legkevesebben a kalapácsvetésben indulnak: csak ketten.

Eladescu ügyvéd, a Venus elnöke tegnap repülőgépen Athénbe utazott, hogy elhárítsa az akadályokat Humis visszatérése útjából.

A vasárnapi Victoria-Mures mérkőzés epillógusa: A kolozsváriak a szövetséghez fordultak, mert a Mures elmaradt 7000 lejjelel.

Az idén elért legjobb görög atlétikai eredmények majd minden számban jobbák a román atléták eredményeinél. Egyedül a rövidtávon egyenlők a teljesítmények a két ország legjobbjainál. Különösen jók a következők: 800 m Georgakopoulos 1:58 p, 10.000 m Kiriakidesz 32:44 p, 110 m gát Mantikas 15 mp, rudugrás Thanos 390 cm, diszkosz Syllasz 49.63 m, gerely Papageorgiu 64.30 m. A görögöktől idén sem lehet majd elvinni a Balkán-olimpia pontversenyének első helyét.

Müller mégis maFad, a Hungária bécsi csatáráról van szó, aki megváltoztatta elhatározását és játszik a Ferencváros elleni rangadón.

Az 1937. évi kerékpárvilágbajnokságok vasárnap kezdődnek Kopenhágában.

A Long Rifle Club román céllövő egyesület csapata hetedik helyen végzett egy berlini nemzetközi versenyen. Első a varsói Legija volt.

A Középeurópai Kupa bizottság szeptember 11-én döntő fontosságú ülést tart. Akkor dolgozza ki a jövő évi műsort és határozza meg a résztvevő országok képviselőinek száma felől. Több terv van: vissza a régi formulához, maradjon az idej rendszer, vagy emeljék fel a résztvevők számát. Ez esetben számolni lehet azzal, hogy Romániát két csapat fogja képviselni a KK-küzdelmeiben.

A Balkán-olimpia számára rendelt atlétikai eszközök megérkeztek Németországból. 40 stopperóra, 30 diszkosz, 50 gerely, 20 rud, 15 súlygolyó, 1 drb. 100 m hosszú mérce és 5 drb. 50 m-es mérce, ez a küldemény tartalma. Felszerelésben tehát nem lesz hiány.

Vatosszintű, hogy több jeles külföldi játékos mellett az európai nevű osztrák gróf Bawrowski is résztvesz a nagyváradi Makkabi nemzetközi teniszversenyen.

Pályázat

Egy tizenkét tagból álló orth. hitközséghez gyermektelen zsidó felvételt, ki a melamed pozíciót is betölteni hajlandó. Ajánlatok és referenciák Comunitatea Evreasca Ortodoxa Aninosa, jud. Hunedoara címre küldendők. Költségeket csak a meghívottak térítjük meg.

SZOVATAN

temészetes meleg gyógyfürdőn utószexóban napi penzió személyenként

120 lej

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

DAVILA MOZGO MUSORA:

Szombat, vasárnap: Salomon Béla és társulatának vendégszereplése.

OPERA MOZGO MUSORA:

Csütörtöktől premier: Az álarcos lovas, a cow-boyfilmek királya. Fősz.: Dick Foran és a család.

Jön: A garzonleány, Danielle Darrieux.

ROYAL MOZGO MUSORA:

I. A kegyencső. Monumentális művészeti produkció. Fősz.: Joan Crawford, Robert Taylor, Franchot Tone. Előadások kezdete: 3.20, 6.20, 9.30 órakor. II. A titkos tudósító. Bűnügyi történet az alvilágból. Fősz.: Tarzan, a leghíresebb rendőrkutya. Előadások kezdete: 5, 8 és 11 órakor. A legújabb Fox journal. Nyári helyárak: 15 és 19 plus 5 lej.

MUNKAS MOZGO MUSONA:

Csütörtöktől, péntek, szombat és vasárnap 3, 6 és 9 órakor két szennázció: I. Szivek tragédiája. Megható társadalmi dráma. Fősz.: Barbara Stanwyck, Ewerin Heart és Otto Kruger. II. Rumba. (A táncosnő és a torreador). Hatalmas revüfilm. Főszereplők: Georg Raft és Carola Lombard.

Közöltesse

ujévi üdvözlétét

az UJ KELET

ROSHASANAI

számában.

amely rendkívül gazdag tartalommal, szeptember 6-án jelenik meg. Ily módon jókívánságai eljutnak minden rokonához, ismerőséhez és üzletfeléhez és egyúttal támogatja a Keren Kajemetet is, a palesztinai földvásárlás alapját. A közlési díj kevesebb, mint amennyibe a névjegyek és borítékok, valamint a szétküldés postaköltsége kerülnének.

Egyszerű üdvözlét, folytatólagosan közölve ————— 30.— lej
Egyszerű üdvözlét, külön sorban ————— 50.— lej
Egyszerű üdvözlét, külön szöveggel ————— 100.— lej
Nagyalakú keretes üdvözlét üzletek, vállalatok, egyesületek részére 250.— lej

Küldje be üdvözléte szövegét és a megfelelő összeget (postabélyekben is) vagy közvetlenül a kiadóhivatalhoz, vagy vidéki fiókiadóhivatalaink és megbízottaink bármelyikéhez.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésre egy sor 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalékos kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelligés levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Orth, zsidó család 2 fiúcskát teljes ellátásra mérsékelt áron elvállal. Str. Fericei 27.

Intelligens zsidó családnál, iskolák mellett, két leány teljes ellátást kaphat. Cim a kiadóban.

Uricsalád elvállal teljes ellátásba jutányosan liceum leánykaja mellé 15-16 éves iskolásleányt. Cim a kiadóban.

Kiadó orvosi rendelőknek vagy irodának nagyon alkalmas 2 szoba szeptember 1-re. Piața Mihai Viteazul 3.

Két iskolás leány teljes ellátást kaphat jobb zsidó családnál. Regele Ferdinand 70. Kohn.

Fatiszviselő, nőtlen, hosszú gyakorlattal, az ország három nyelvét bírja „Fás” jellegre állást keres.

Házasságokat diszkrecióval mellett közvetít Klein Mór Ánd. Str. Prințul Carol 44. (Vászlásbelyeg).

Ko-repetál, pótvizsgára, felvételre előkészít tanárjelölt. Ugyanott két diáklány ellátást kaphat. Berthelot 15. I.

Valódi Gebrüder Stingi rövid keresztúros fekete

Zongora, modern ebédli, perzsa szőnyeg és biedermeier szalon feláron sürögően eladó
Vétel esetén Félixfürdőre előre bejelentett utazási költséget tértem. STERNBERG bizományi üzlet ORADEA, Bul. Regele Ferdinand 13.

Elegánsan butorozott különbejárati uccai butorozott szoba, esetleg teljes ellátással kiadó. Cim: Regele Ferdinand 41.

Orvosfamilia kimondott urilánykát (II-IV. liceum) jövő tanévre elfogad teljes ellátásra. Cim a kiadóban.

Intelligens, németül, románul beszélő nő keresek iskolabárázó gimnázista leánykához, aki háziasszonyi teendőket is végez. Dr Kaufmann Jenőné Satumare, Petru Rares 27.

Ismerettség hiányában ezután keresem 30-35 éves, kimondottan intelligens uriember ismerettségét házasság céljából. Kölesönös megtervezés esetén Amerikába kivinném. Teljes című levelet diszkrecióval „Amerikai állampolgár” jellegre a kiadóba.

Timisoara-i zsidó tanár 1-2 diákot teljes ellátásra elvállal. Cim a kiadóban.

Különbejárati csinosan butorozott szoba 1-2 személyre fürdőszobahasználattal kiadó. — Iskolai évadra két gyermek orth. kóser ellátást kaphat instruktorkal. Reg. Ferdinand 40, II. emelet 6.

Román-zsidó gimnáziumot végzett és jesivát látogatott fiatalember vállal kisebb gyermekek tanítását zsidóban és iskolai tárgyakban. Reg. Ferdinand 40, II. emelet 6.

2-3 iskolás fiú teljes ellátást kaphat és kellemes otthonra találhat orth. kóser családnál. Minden iskolához közel. Cim: Alsó Leopoldné, Calea Victoriei 28.

Első gimnázista fiú részére intelligens zsidó uricsaládnál teljes ellátást keresek lehetőleg Regina Maria környékén. „Első” jellegre a kiadóba.

Kiadó egy különbejárati butorozott szoba azonnalra. Mihai Viteazul 39.

Szörnök legolcsóbb beszerzési forrása Mandelbaum szilcsnél Regele Ferdinand 20. Átalakítások legutolsó divat szerint készülnek.

Egészséges, szép, komfortos lakásba keresünk két-három iskolásgyermekek teljes ellátására. Érdeklődni Rosenfeld Izsó Cluj, Piața Carolina 3. I. em. Autobuszállomás mellett.

Liciumi másodosztályú leányom magántanulói oktatására nevelők keresek teljes ellátás és megegyezéses fizetéssel. Dr Hirsch Jenő Sintereag, jud. Someș.

HIR

— Kényszerülve voltam lemondani — mondotta a tábornok, — mert Tilea ur olyasmit tulajdonított nekem, mintha én miattam hoztak volna olyan megoldást, amely lehetővé teszi két kiesésre hivatott egyesület első osztályban való maradását. Továbbá nekem tulajdonítanak mindent, ami a labdarugószövetség körül az utóbbi időben történt. Hogy az én támogatásommal szövetkeztek a nagyegyesületek, hogy az én sugalmazásomra szálltak szembe a szövetségi bizottság (Comitet Federal) átalakítására vonatkozó tervekkel, stb.

— Uj repülőgépet he Arad-bucuresti légi v jelentik: Az Arad-bu üzembe helyezték az új Junkers gépet, mely he eddig nem kielégítően

— Megerősítették a tott kommunisták vizsg nevből jelentik: A kat erősítette 37 Budachibá munista letartóztatásá tat, Balan Chaim, Alté mann és Rosenberg Zloti jábra helyeztek.

— Lupu légsőhhu Bucurestiből jelentik: A dr. Lupu bronchitisban nicul Moldovaban fekv Lupu egyetemi tanár 2 39.8 fokra szökött, de már 38.2-re szállt le.

— Husz-huszonöt szá viselőket fizetését. A Tin körböken ugy hírlík, h tisztviselőket fizetésének intézkedés természetes az elsőrendű szükségéle óenek. A fizetéseket h ki javitanák. A külön si fedezetből fedezni kezdve kalkulálják

— Alkoholisták, a szennvednek, elvesztett 150 gramm természetes serviz használata kö meglepő rövid idő alatt vovok ajánlják.

— Példátlan botány moson. Bucurestiből jele hatos számú villamosor rány játszódtott le, a áldozata van. A villa fogtechnikus és Radul feleségeikkel. A kalauz asszonyt, mire a két u a kalauzt. A kalauz közelében leállította a együtt rátámadtak a keletkezett, amelynek karja eltört és egy fű megsérült Radulescu többi utasok mentették zéből és a Filantropia. A rendőrség bevezette

Dela Comunitatea izr. c No 737-1937.

Hirdetmény nagytém és iskola-imaházi tárgya

Figyelmeztetjük min ővben a Str. Parisban a Str. Vladimiresuban béreltek ülést és ezen fenntartani óhajtták, h 6. augusztus hó 30-á ebbeli szándékukat a h talában bejelenteni sz nek elmulasztása eseté után az ülések a régi nélkül szabadon lesznek

A Str. Bertheloton ülésbérleti ugyancsak f betik be a hitközség h hogy továbbra is fennm tiltek.

Fenti határidőn tul a régi bérlek nem jelent nyíltak, szabadon lesz jelentkezőnek.

Egyben figyelmeztet leti vagy magánimahá hogy csak oly imaház amely felmutat hitköz hitközség az engedély kat, mivelhogy azok ják, hatóságilag le fo pillanatban nem lesz nek, hogy más üzletés Cluj, 1937 augusztus

HIREK

Kényszerleszállást eszközölt egy holland pilóta a német határ mentén. Berlinből jelentik: A hederi (Hollandia) pilótáiskola egyik gépe kényszerleszállást hajtott végre Breyell közelében. Krefeld vidékén, a holland-német határ mentén. A gépnek semmi baja nem történt. A pilóta és a szerelő elmondották, hogy a viharos időben eltértek.

Uj repülőgépet helyeztek üzembe az Arad-bucuresti légi vonalon. Bucurestiből jelentik: Az Arad-bucuresti légi járaton üzembe helyezték az új típusú három motoros Junkers gépet, mely helyettesíteni fogja az eddig nem kielégítően működő Potez gépet.

Megerősítették a Budachiban letartóztatott kommunisták vizsgálati fogságát. Kisebbségek jelentik: A katonai törvényszék megerősítette 37 Budachiban letartóztatott kommunista letartóztatását. Négy letartóztatottat, Balan Chaim, Alter Chaim, Ada Wollmann és Rosenberg Zlota vádlottakat szabadlábra helyeztek.

Lupu légszűrőben megbetegedett. Bucurestiből jelentik: A Dimineata közli, hogy dr. Lupu bronchitisben megbetegedett. A Slatina Moldovában fekvő politikust fivére, dr. Lupu egyetemi tanár ápolja. Dr. Lupu láza 39.8 fokra szökkent, de az éjszaka folyamán már 38.2-re szállt le.

Husz-huszonöt százalékkal emelik a tisztviselők fizetését. A Timpul jelenti: Kormánykörökben úgy hírlik, hogy Tatarescu a tisztviselők fizetésének emelésére gondolt. Az intézkedés természetes következménye lenne az elsőrendű szükségleti cikkek áremelkedésének. A fizetéseket husz-huszonöt százalékkal javítanák. A különbözetet a költségvetési fedezetből fedeznék és augusztus egytől kezdve kalkulálják.

Alkoholisták, akik gyomorhurutban szenvednek, elvesztett étvágyukat napi kb. 150 gramm természetes „Fotenc József” keserűvíz használatával következtében gyakran meglepő rövid idő alatt visszanyerik. Az orvosok ajánlják.

Példálatlan botány egy bucuresti villamoson. Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt egy hatos számú villamoson páratlanul álló botány járszódott le, amelynek két sebesült áldozata van. A villamoson utazott Zeiner fogtechnikus és Radulescu elektrotechnikus feleségeikkel. A kalauz megsértette az egyik asszonyt, mire a két utas felelősségre vont a kalauzt. A kalauz a Sf. Vinerea temető közelében leállította a kocsit és a vezetővel együtt rátámadtak a két utasra. Verekedés keletkezett, amelynek során Zeiner egyik karja eltört és egy fülét letépték. Sulysosan megsérült Radulescu is. Mindkettőjüket a többi utasok mentették ki a személyzet kezéből és a Filantropia kórházba szállították. A rendőrség bevezette a vizsgálatot.

Dela Comunitatea izr. ort. autonóm din Cluj
No 737—1937.

Hirdetmény nagytemplom, Sasz Chevrá és iskola-imaházi ülések bérléte tárgyában!

Figyelmeztetjük mindazokat, akik a múlt évben a Str. Parisban levő nagytemplomban, a Str. Vladimirescuban levő Sasz Chevrában béreltek ülést és ezen bérletüket az ideán is fenntartani óhajtják, hogy azt legkésőbb f. 4. augusztus hó 30-áig megújítani, illetve ebből szándékukat a hitközség Titkári Hivatalában bejelenteni sziveskedjenek, mert ennek elmulasztása esetén ezen határidő lejártá után az ülések a régi bérlőkre való tekintet nélkül szabadon lesznek kiadva.

A Str. Bertheloton levő Iskola-imaház ülésbérlői ugyancsak fenti határidőig jelentik be a hitközség Titkári Hivatalában, hogy továbbra is fenntartani óhajtják bérletüket.

Fenti határidőn túl az ülések, amelyekre a régi bérlők nem jelentették be elővételi igényüket, szabadon lesznek kiadva bármely jelentkezőnek.

Egyben figyelmeztetjük azokat, akik egyetemi vagy magánimaházban vesznek ki ülést, hogy csak oly imaházban válassanak bérletet, amely felmutat hitközségi engedélyt, mert a hitközség az engedélyt nem nyújt imaházaknak, mivelhogy azok a hitközséget károsítják, hatóságilag le fogja zárni és utolsó pillanatban nem lesz módjában a közönségnek, hogy más ülésbérlővel váltsón.

Cluj, 1937 augusztus hó 5-én.
Az Imaházi Bizottság

Megszüntetik a ki nem fizetődő szeszönvonalokat. Bucurestiből jelentik: A vasúti ügyi vezérigazgatóság megállapította, hogy bizonyos szeszönjellegű vonatokon az utasforgalom erősen csökkent. Nincs kizárva, hogy néhány vonatjáratot emiatt meg fognak szüntetni.

Ma senkinek sem lesz bánata, mert itt van Salamon Béla. Salamon Béla és nagyszere ri társulata ma megérkezett Kolozsvárra és este fél 10 órakor, vasárnap pedig délután 6 órakor és fél 10 órakor játszik a színházban. Ami jót, szépet, nevettetőt, a kabaré irodalom produkálni tud, azt Salamon Béla, mind csokorba gyűjtötte és ma és holnap este két kézzel szórja a közönség közé. Három órán keresztül valóságos nevető orkán viharzik végig a színházon és bizonyos, hogy egyetlen embernek sem marad szárazon szeme a kacagástól. Minden este hét legragygóbb szerepében lép fel Salamon Béla, de mellette a ragyogó szépségű Bodo Ica, kik 8 tagú társulat keretében lépnek fel minden este. Jegyek korlátolt számban egész nap elővételben és este a Színházi pénztárnál.

Értesítés

Az érdekelt szülőknek ezuton is szives tudomására hozom, hogy intézetem akárcsak a muliban, ugy a jövőben is feltétlen ortodox zsidó szellemben lesz vezetve. Egyben közlöm, hogy intézetemben a rituális ellenőrzés a nagyváradi rabbinátság mellett működő kálsruz-bizottság fennhatósága és felügyelete alatt áll.

Schwartz Menyhértné ort. zsidó leánynevelő intézet-internátus.
Oradea Ep. Ciorogariu 8. Tel. 11

Nem helyezik át más feyházba a feygene ügyvédet. Bucurestiből jelentik: Niculescu ügyvéd, aki meggyilkolta feleségét és anyósát, kérvényt nyújtott be, hogy helyezék át a nagyenyedi feyházból Ocenele Mária-ba, mert ott olyan mesterséget űzhet, melyből el is tudja tartani magát. A kérést elutasították.

Sírköavatás. Özv. Rapaport Adolfné sírköavatása folyó hó 22-én, vasárnap d. e. fél 10 órakor lesz az ortodox régi temetőben, melyre ismerőseiket meghívja a Rapaport-család.

Dela Comunitatea izr. ort. aut. din Cluj. No. 734—1937. Hirdetmény pótimaházak ügyében. A hitközségünk kebelében fennálló imaházak vezetőségeit figyelmeztetjük, hogy engedély iránti kérésüket adják be legkésőbb folyó hó 24-ig, mert ezen határidőn túl beérkezett kéréseket nem fogja figyelembe venni. Cluj, 1937 aug. 17. Az Imaház Bizottság.

Sírköavatás. Néhai Marton Ignácné szül. Knopf Gizella sírkövet az új neológ temetőben folyó hó 22-én, vasárnap délelőtt 11 órakor avatjuk fel és erről barátainkat és ismerőseinket ezuton értesítjük.

A külföldi követek Antonescu külügyminiszternél. Bucurestiből jelentik: Antonescu külügyminiszter szerdán ebédet rendez Laland Harrison, az Egyesült Államok követe tiszteletére, aki néhány nap mulva végleg elhagyja Bucurestet. A külügyminiszter tegnap Bárdos magyar követet fogadta, majd megjelentek kihallgatásán Olaszország és Németország követei is.

A zsidó nőegylet műsoros délutánja. A cluji zsidó nőegylet, amely híres sikerült rendezményeiről, vasárnap délután három órai kezdettel műsoros gyermekdélután fog rendezni. A műsor iránt eddig is nagy érdeklődés mutatkozik városszerte, minthogy a legtöbb gyermekművész fog szerepelni. Kimagasló száma a műsoros délutának Zelig Tibor hegedű száma és a gyermek kvártet. Sok sikert ígér a bábszínház és a számos művész tánc. Főlépnek Fischbein Judit, Strohl Hanna, Weisz Feri és Léb Médi. Kívánatos, hogy minden zsidó család vigye gyermekeit a szórakoztató eseményhez.

Amerikai óriásrepülőgép is indult Levanovszki felkutatására. Moszkvából jelentik: Tegnap sem sikerült jeleket felfogni Levanovszkitól. Keresését folytatják, de a Wellen és Barow közti kód nagyon akadályozza a kutatási munkálatokat. Amerikában egy óriásrepülőgép indult utnak Wilkins pilóta vezetésével Levanovszki keresésére.

Eljegyzés. Rosenthal Ilona (Cluj) és Lövinger Jenő (Brasov) jegyesek. (M. k. é. h.)

Eljegyzés. Nussbaum Annus Oradea és Kaufmann Adolf Sibiu jegyesek. M. k. é. h.

Eljegyzés. Weisz Ilonka Simleul Silvaniei és Mencil Márton Crasna jegyesek. Minden külön értesítés helyett.

Eljegyzés. Davidovics Ignác Tasnad eljegyezte Weisz Ibolykát Muncacevo, Weisz Ignác hitközségi elnöknek leányát. Minden külön értesítés helyett.

Eljegyzés. Marmorstein Ilke Cluj és Weiszberger Adolf Tg.-Mures jegyesek.

Eljegyzés. Salamon Sári Cluj és Reichenstein Nándor Cluj (Ilvavare) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Eljegyzés. Goldmann Renét (Baba) eljegyezte Friedmann Rezső Cluj. (Minden külön értesítés helyett.)

Eljegyzés. Grosz Ilonka Baia-Mare és Sternberg Jenő Hida jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Rabbiképzés Kurticson. Fényes ünnepek keretében iktatta be hivatalába új rabbiját, a fiatal és nagy tudású Brizsk Lajost a kurticsei ortodox hitközség. A fiatal rabbi Brizsk Náhán nagy szalontai ortodox rabbi fia és a hies galantai, tasnadi és huszti jesiváknak volt a növendéke. Három nagy gaontól kapta rabbiképzését. Működése elé nagy reményekkel néz egész hitközsége.

Az Egészség legújabb száma. Az „Egészség” című közegészséget szolgáló folyóirat legújabb 8-9 számában az egészségre hasznos sok tudnivalót találunk. Dr. Stanca docens a rák betegség gyógyításáról írott cikkében találjuk a következő, mindenkiere fontos sorokat: „A rák betegségben szenvedők beiben olyan bacillusokat talált Freund professzor, amelyek egészséges embereknél is megvannak. Ez a Coli-bacillus, melyre az egészséges, föltétlenül szükséges van a szervezetenek, azonban ha túlépi normális működését, rákos megbetegedést okoz. A Coli bacillus megbetegedése helytelen táplálkozásból ered.” Dr. Szász Ferenc föltötte érdekes cikkben számol be a hormon hatásairól a gabona fejlődésére. Az agydgaganatokról dr. Elekes ir figyelmeztető cikket míg a vérátömlesztés módszereiről, hatásáról és jelentőségéről dr. Weisz Fülöp belgyógyász értekezik érdekesen. „Az egészségügyi oktatás az iskolában” cím alatt a szekerítő dr. Normand ir cikket, amelyet minden szülőnek meg kellene szivlelnie. Föltétlenül el kell olvasnia dr. Csillag Jenő fül-, orv- és gége-szakorvos értekezését a garatmandulák kóros elváltozásáról. A gyümölcseszőn fontos tényezője a folyékony gyümölcs, amelyre nézve dr. Normand azt a prozopicitót teszi, hogy Romániában is üzemeltetnie kéllene létesíteni gyümölcsmedvek előállítására. A gazdag taralom további érdekes cikkek: „Harc a vízbe fullás ellen”, „Egészség, szépség”, „Sport és egészség” továbbá a változatos közegészségügyi hírek. Az „Egészség” címe Cluj, Calea Regele Ferdinand 56. Ára egész évre 110 lej.

Aranyér!
Azonnal — amint Goedecke fñe Anusol-Goedecke elani végbélcikopot fog használni — tapasztalhatja, hogy nyugtalanosága, kedvetlensége, féjdalmi megszűnnek. Inmát friss, életvidám lesz és megszabadul a fájdalomtól. A Goedecke-Anusol kezelés nagyon egyszerű. Az Ön orvos is azt ajánlja.

Anusol-Goedecke

Templomülések bérbeadása

A cluji Str. Gh. Barițiu 8 szám alatt levő „Beth Abraham Gemilez Ch. Imaház” megkezdte a templomülések bérbeadását. A bérbeadás minden vasárnap délután 3-tól 9-ig, hétköznapokon este 1/28-tól 9-ig és Ros Hasonoh előtti napon reggel 5-től 10-ig történik. A régi bérlőknek jogai folyó hó 29 Szepetchez első napjáig lesz fenntartva. Tekintettel arra, hogy az imaház vezetőségének sikerült ugy az ünnepekre, mint egész évre egy elsőrangú előmádkozót felvenni, miért is nagy érdeklődés mutatkozik az ülések iránt, tisztelettel felkérjük t. templomlátogatóinkat, hogy mindenki a lehető legrövidebb időn belül váltsa ki imaszék-jegyét, mert a zsufoltóság elkerülése végett csakis a jegy felmutatása mellett lehet lesz a templomba belépni.

RÁDIO MŰSOR

Szombat, augusztus 21.
Bucuresti. 7.30: A reggeli műsor közvetítése. Majd: Hírek, sport, időjárás- és vízállásjelentés. 13: Gramofonlemez. 13.25: Sporthírek adása. 13.40: Gramofonlemez. 14.15: Hírek közvetítése. 14.30: Gramofonlemez. 15: Hírek. 16.45: Előadás. 19: Katonazene. Majd: Hírek, felolvasás. Utána: 20: A katonazene folytatása. 20.20: Marinescu-Moreanu Mária énekel. 20.30: Felolvasás. 20.50: Hírek, énekesek lemezei. 21.15: Táncczene. 22.30: Hírek. 22.45: Zene a katonai kaszinóból. 23.45: Hírek közvetítése külföldre németül és francián. 23.56: Hírek.
Budapest I. 7.45: Torna, utána gramofon. 9.20: Étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13: Déli harangszó. 13.05: A rádió szalonzenekara. 14.30: Lemezek. 17.15: Szondy György meséi. 18: Mit üzen a rádió? — 18.30: Cigányzene. 19.30: „A két Rákóczi György”. 20: Komáromy Pál énekel. 20.30: „Porzik az ut”. 21: Tarka est. 22.15: Hírek. 23.35: Beszélgetés az amerikai magyarok második nemzedékének az óhazától bucsuzó pályadijnyertes tagjaival. 24: Magyar tánclemez. 1.05: Hírek külföldi magyaroknak.

Machzor és tallisz árieszállítási

4 kötet machzor a főünnepekre, vászonkötésben magyar, német vagy zsargon fordítással	Lej: 200
9 kötet machzor az összes ünnepekre egész évi használatra, vászonkötésben magyar, német, vagy zsargon fordítással	Lej: 650
Mirjam dr Kis Arnoldtól, vászonkötésű, magyar, vagy német	Lej: 180
Mirjam valódi krokodilbőr-kötésben	Lej: 500
Tallisz bármicva gyermekeknek, bortnival felszerelve	250 lejtel
Gyapju férfi tallisz, arany vagy ezüst bortnival felszerelve	400 lejtel
Selyem tallisz, fél, felszerelve bortnival	400 lejtel
Selyem tallisz, egész, nagy, felszerelve bortnival	800 lejtel

Kapható:
ANTON ROSENZWEIG, CLUJ
Alapítva: 1890. (Saját ház)

שָׁרִים אֲוֵד סְלִיִּים גִּיאָרְמָאָרְלֵוֹוֹוֹ
Héber könyvek
gyapju és selyemtalleszek
nagykereskedés — Gyári árak!

Schalom Asch: A nagy fal. Stefan Zweig ezt írja Asch könyvéről: Monumentális alkotás. Egy egész nemzedék tragédiája. Két hatalmas kötet. 600 lap 211 Lej. Lepagenál Cluj. Postán utánvétellel. — Kérjen ingyen zsidótárgy jegyzéket.

I. osztályú bistrjai-besztercei és baimarelnagybányai

kályhákat, kandalókat

raktáron tart.

GRAEF

kályhás

P. Uniri 8 udvarban. Szállít helyi gyártmányu kályhákat is, eszközöl átrakást, javítást és fayencfalburkolást.

ÚJ KELET Legújabb hírek

Napok kérdése Santander eleste

A sztambuli spanyol követ a török kormány szigorú intézkedéseit követeli az Armuro hajó elsüllyesztése miatt

Salamanca, augusztus 20. A felkelők rádióállomása közli, hogy a santanderi fronton a navarrai dandár fontos állást hódított meg Santa Olallánál és 150 foglyot ejtett. Egy másik hadoszlop elérte Arielat, ahol Santander városának vízművei vannak. A felkelők tíz kilométert nyomultak előre és eljutottak San Pedro del Romeralig. Elfoglalták Rosal de Ibarra, Del Carrascal és más fontos állásokat is a santanderi fronton.

Ugyancsak a felkelők közlik, hogy csapatait 18 ezer kormány katonát, tehát a 27-ik köztársasági hadosztályt körülzárták a santanderi fronton. A körülzártak közül igen sok megadta már magát. A többi a hegyekbe menekült és tiltózásuk folyamatban van. A felkelők legújabb offenzívája 55 kilométeres előnyomulást eredményezett. 1500 négyzetkilométer nyertek így a felkelők, a hegyvidéken. 1500 kilométernyire vannak túl Reinosan és 200 kilométernyire állnak Torrelavegától.

Bayonne, augusztus 20. Egy francia kikötőbe érkezett hajó utasai elbeszélése szerint Santander elfoglalása néhány nap kérdése csupán. A kormánypártiak kétségbeesetten védik a várost, amelynek helyzete reménytelen. Az élelem csaknem teljesen hiányzik. A lakosság kitarthatása érdekében a város határára Bayonneba teljesen legyöngyült asszonyokat és gyermekeket szállító hajó érkezett Santandertől.

A bayonnei hatóságok elhatározták, hogy kilenc spanyol alattvalót, akik tulajdonképpen élénk tevékenységet fejtettek ki a spanyol felkelők érdekében, kiutasítanak.

Az Armuro hajó elsüllyesztésének törökországi fejleményei

Izstambul, augusztus 20. Az izstambuli spanyol követ kijelentette, hogy a hadgyakorlatokon tartozkodó török miniszterek hazatérte után nyomban meg fogja tenni a hivatalos lépéseket a Armuro hajónak török vizeken történt megtorpedozása ügyében. A spanyol követ kérni fogja a kormányt, fogadatosítson olyan intézkedéseket, amelyek a jövőben elkerülhetővé teszik a hasonló torpedozásokat.

A török sajtó a legutóbbi torpedozások ügyével foglalkozva, azt írja, hogy Görögországot nem lehet gyanúba venni és teljesen lehetetlen, hogy Olaszországnak része lenne az ügyben. A sajtó azonban kihangsúlyozza, hogy ezek a torpedozások, vagy török vizeken, vagy török vizek közelében történtek és a török kormánynak el kell tiltania azt, hogy tenger-alattjárók kószálgassanak a török vizek közelében. Egyik török lap azt jelenti, hogy tegnap este a Márvány tengerben egy tenger-alattjárót láttak, amely valószínűleg a spanyol kormányhajók átvonulását figyelte, amikor egy török hadihajó közeledett, a tenger-alattjáró ismeretlen irányban eltűnt.

A felkelők előnyomulása

Bilbao, augusztus 20. Az eső és köd késleltette a felkelők előnyomulását, de ma

az idő kiderült és a felkelők hajnalban megközelítették Las Aranast, más csapatok elfoglalták Arielat, ahol a Santandert tápláló források vannak. A felkelő, repülő

lők felderítő szolgálatot végeznek a kormány hadállásai fölött és közlik, hogy a köztársasági csapatok pánikszérien menekülnek észak felé.

Orosházán letartóztatták és a szegedi Csillag-börtönbe szállították Pelea Octavian tanárt, a Porunca Vremii marosvásárhelyi tudósítóját

A megindított külföldi intervenció sem tudta tisztázni a letartóztatás okát

Tg.-Mures, aug. 20. Szenzációs és egyelőre titokzatos háttérű ügy foglalkoztatja tegnap óta Marosvásárhely lakosságát, nemzetiségre való különbség nélkül. Az ügy közepontjában Pelea Octavian liceumi tanár, a Porunca Vremii tudósítója és a Drumul Drept című gogista lap főszerkesztője áll, Pelea Octavian néhány nap óta a magyarországi Orosházán tartózkodik feleségével együtt. A gogista lapszerkesztő első házasságából származó három gyermekét ment meglátogatni Orosházára. Pelea ugyanis 1919-ben Orosházán tartózkodott, ahol a román csapatok parancsnoka volt. Itt ismerkedett meg egy magyar lánnyal, akit feleségül vett. Házasságukból három gyermek született.

Plea a imperiumváltás után családjával együtt Erdélybe jött. Felesége azonban egy idő múlva meghalt és ekkor három gyermekét Orosházán lakó anyósát vette magához. Pelea rövid idő múlva másodszer is megnősült, román nőt vett feleségül, akivel együtt néhány nappal ezelőtt Orosházára utazott első házasságából származó gyermekeinek látogatására.

Tegnap levél érkezett Orosházáról Baciu Aurel ügyvéd, marosvásárhelyi ügyvédi ka-

marai dékán és gogista képviselő címére. A levelet Pelea felesége írta, amelyben kétségbeesett szavakkal tudatja Baciu Auréllal, hogy férjét Orosházán letartóztatták és a szegedi Csillagbörtönbe szállították. Hogy miért tartóztatták le Magyarországon a gogista lapszerkesztőt, azt nem írja meg a felesége. Leveleiben azonban kétségbeesetten segítséget kér.

Baciu Aurél dr. a levél vétele után azonnal felhívta telefonon Bárdossy László bucaresti magyar követet, aki azt válaszolta, hogy nem tartozik hatáskörébe az ügy. Csak magyar állampolgárok ügyében járhat közbe. Baciu dr. ezután Raoul Bossy budapesti román követet kereste fel telefonon, majd Antonescu Victor külügyminisztert, akik valószínűleg még a mai nap folyamán összeköttetésbe lépnek a magyar hatóságokkal Pelea tanár ügyében. A gogista tanár magyarországi letartóztatása annál inkább nagy feltűnést keltett országszerte, mert eddig még titokban tartják, hogy mi volt az oka a letartóztatásnak. Az ügy fejleményei elé politikai és társadalmi körökben nagy érdeklődéssel tekintenek.

„Berlin, vagy Róma műve a portugál-csehszlovák diplomáciai viszony megszakitása” —

Irja az Izvesztia. A francia sajtó Csehszlovákia mellé áll a konfliktus kommentálásában

Lisszabon, augusztus 20. A portugál sajtó a cseh-portugál diplomáciai kapcsolatok megszakitását kommentálva, helyesli a portugál kormány eljárását.

Moszkvai jelentés szerint az Izvesztia megállapítja, hogy Portugáliának az a lépése, amellyel megszünteti a diplomáciai viszonyt Csehszlovákiával, a benemavatozási paktum megsértését jelenti a nemzeti Spanyolország javára, amelynek számára akart a portugál kormány gépfegyvereket vásárolni Csehszlovákiában. Az Izvesztia még azt is hozzáteszi, hogy a diplomáciai viszony megszakitására vonatko-

zó határozat nem Lisszabonban, hanem alighanem Berlinben, vagy Rómában született meg.

A Petit Parisien azt írja, hogy a Portugál és csehszlovák diplomáciai viszony megszakitását nem szabad tragikusan felfogni, ez a krízis alighanem kedvező módon fog majd megoldódni. A L'Epoque című lap azt írja, hogy az incidensért még abban az esetben is Portugália a felelős, ha a lisszaboni verzió megfelelne a valóságnak.

Csehszlovákiának semmit sem lehet a szemére hárítani, míg Portugáliának a benemavatozási bizottságban tanúsított magatartása sok kívánnivalót hagyott maga után, mert Portugália Németországhoz és Olaszországhoz csatlakozott, hogy megakadályozza a benemavatozási bizottságot hasznos munkájában.

Újabb csehszlovák nyilatkozat

Prága, aug. 20. A Csehszlovák kormány közleményt adott ki a Csehszlovákia és Portugália között megszakitott diplomáciai kapcsolatok kérdésében. A közlemény rámutat arra, hogy a kormány megelégedett a portugál kormánynak egyszerű nyilatkozatával, miszerint a szállított fegyvereket nem fogják egyik spanyol harcoló félhez sem eljuttatni és

készen is állt arra, hogy a szállítmányt eljuttassa. Bizonyos technikai megbeszélések következtek, amelyek bár kielégítő módon haladtak, mégis maguk után vonták a portugál kormánynak az augusztus elsején közölt rendelkezését, melyben kizárta a Csehszlovák cégeket a szállításban való részvétel lehetőségétől.

Csehszlovákia ennek ellenére kifejezte jóindulatát és kijelentette, hogy mégis hozzájárul a megrendelt mennyiségben történő fegyverszállításhoz, ha a szállítási terminusok egybevetethetők lesznek a csehszlovákiai fegyverkezés problémáival. Amikor a portugál kormány közölte, hogy semmiféle időponti változásba nem tud belemenni, Csehszlovákia azt a javaslatot tette, hogy más fegyvertípust szállít, melyből a gyárnak nagyobb mennyiség áll rendelkezésére. Csak a portugál kormány eljárása okozta, hogy a szállítást nem lehetett eszközölni.

Kína nem bizik a Népszövetségben

(Elsőoldali cikkünk folytatása)

Sanghai, augusztus 20. Tien-Csin—Pukeu vasútvonal éjszakai szektora hosszabbán összpontosított kínai csapatok támadást kezdtek Tien-Csin irányában. Az előőrsek már csak tizenöt kilométerre vannak Tien-Csintől.

Genf, augusztus 20. Dr Hoo, Kína népszövetségi megbízottja a nemzetközi házban előadást tartott, amelyben ismertette Kína magatartását a jelenlegi konfliktusban. A miniszter többek között kijelentette, hogy Kína nem eshet ismét abba a hibába, mint Mandzsúria esetében, amikor teljes bizalommal volt a Népszövetség iránt és hogy a helyzetet ne súlyosítsa, visszavonult, míg egész Mandzsúriát elfoglalta az ellenség. A mandzsúriai konfliktus óta a nemzetközi morál annyira visszaesett, hogy lehetetlen hinni, hogy a Népszövetség többet tehetne ma, mint amennyit tett a múltban. Az utolsó öt évben Kína olyan leckét kapott, hogy nem szabad hinnie teljes egészében a Népszövetség vagy más nemzetközi tényező védelmében.

Szeptemberig nem lesz minisztertanács

Bucuresti, augusztus 20. Tatarescu miniszterelnök ma hosszas megbeszélést folytatott Antonescu külügyminiszterrel és Irimescu légügyi miniszterrel, aki egyúttal helyettes hadügyminiszter is. Ezután a miniszterelnök Bucovinán keresztül Maramaroszigetire utazott, hogy találkozzék Hodza Milán cseh miniszterelnökkel, akivel együttesen kirándulnak a bucovinai hegyek közé. A két miniszterelnök huszonegy órát töltött együtt, majd Hodza Móra voarszágba utazik, hogy részt vegyen a cseh hadsereg hadgyakorlatain. Tatarescu visszatér a fővárosba.

A kormány már csak a kisantant értekezlet után tart ismét minisztertanácsot, szeptember hó elején, addig folytatódik a politikai vakáció. A kormány legtöbb tagja hiányzik a fővárosból.

Horthy betegsége nem aggasztó

Budapest, augusztus 20. Horthy kormányzó egészségi állapotáról ma az alábbi orvosi bülentint adták ki. A kormányzó hőmérséklete tegnap este 39 fokra emelkedett. A beteg viszonylagosan jól tűrtte az éjszakát, reggel a hőmérséklete 37,3 fok volt. Általános egészségi állapota sokat javult, a betegség lefolyása normális.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó K. K.
Nyomda: Cluj, Strada Barza 11. Fog. 11
Telefonszám: 18-60.

ÖNKURAT

Kiadvány postakészítve in num.
No. 224715/320.

16. Telefon: 18-60. Elio
Kavonta 110, negyede
szere 600, egészére 12
félóra: Kavonta 2, 1
félóra 12, egészére 24
félóra. A transzilván
szövetség egyetlen polit
ja. Cikkeit utána
törzs megjelölésével er

Ho

Fontos

Inculetz: A

Sighet, augusztus 21.
George Tatarescu min
hajnali fél öt órakor a
személyvonathoz csatolt
mára érkezett. A pálya
vármegyei prefektus és
ter várták a minisztere
kát szalonkocsijában től
órákban a prefektus és
ségében meglátogatta
menyeket. Innen autóva
ramaroszigetire. Huta
ros megye határán dr
gyei prefektus és a már
viselők üdvözölték a mi
ros bejáratánál pedig dr
mester köszöntötte Tat
utja a mezőgazdasági k
pező istállóhoz vezető
a Maramarosban tenyész
ket, amelyeknek export
legtekintélyesebb bevétel
Dr Mann prefektus a
panaszolta a minisztereh
szes kormányok a legm
ban részesítették ezt a
gyót, amely kétségbej
Tatarescu állítólag igér
a kormány ezental fők

Öl

Németer

Sanghai, augusztus
irati iroda jelenti, hog
Japánok uralmukba ke
lett az eget és szüntel
Sanghai felé vezető va
repülőgépek megkísérle
magasságba emelkedve
az Izumo Admirális ne
ra. Egész idő alatt fol
és kínai tüzérség közöt
pán hadihajók, melyek
lenül ágyuztak, csökk
A város keleti részén
nem kétezer négyzetmé
leten tűz pusztít a lezu
keztében. A városnak
fekete füstfelleg homá

A kínai had
nyilatkozata
A Reuter tudósítója
tatott a kínai főhadisz
Csang-Csi-Csiang tábor
patok parancsnokával,
repülő repült ott át. A
tette, hogy amennyibe
nak sikerül délfele leszi
kat, azokat valószínű
nemzetközi engedmény
erői. Ha ez a lefegyve
meg, a kínai hadvezető
kell kéri Nankingból
jezte azt a véleményét
az idegenek kiűritése

Nanking, augusztus
őgép ma reggel kör
Jang-Cse-Ci kínai repü
több bombát dobtak le

SZÜKSÉGLÉT
Most előnyösebben szerezhető be

ÖRME

WEISZ T.
szőrmeszállónjában

CLUJ, Calea Begele Ferdinand No. 11. I. em. (Gólya-palota.)

Alakítások és javítások a legolcsóbban készülnek.